

S

S. MARTINI

S

M

7

1. 1547

Z BIBLIOTEKI
SEMINARIUM
SANDOMIERSKIEGO

*

GREGORIUS
PAPA XV

Ad perpetuam rei memoria.

Sacri Apostolatus ministerio p
abundantiam Diuina gratia nullo licet
merito nostro prepositi ad ea, per quod
Christi fidelium, praesertim Sub Sua,
in Religionis iugo, et humilitatis Spi,
ritu altissimo famulantiu, felici pro,
spereq; directioni consuliq; libenter in,
tendimus, et his quod propterea facta esse
dicunt, ut ab omnibus, quos illa concer,
nunt, inuiolabiliter obseruentur, Apo,
stolici muniminis firmitate adijcimus
prout in Domino conspicimus salubrit

expedire. Cum itaq; dilecti Filij Præpo-
situs, & Clerici Religionis Pauperum
Matris Dei Scholarum Piarum nobis nup
exponi fecerunt, ipsi pro felici & prospero
eiusdem Religionis Statu atq; regimine
diuersas constitutiones fecerint illasq; in
Unum Volumen redegerint. Tenoris obse-
quentis.

x

Constitutionum Religio-
nis Pauperum Aris Dei
Scholarum Piarum
Pars Prima
Præmium

Cum in Ecclesia Dei per varia in-
stituta ad Charitatis perfectionem oēs
Religiones tanquam in Verum finem
Spiritu S. Duce tendant; id Similiter
faciendum Religio nostra per institutum
à S^mo D^{no} N^{ro} Paulo V. felicis ve-
cordationis, qui Vices Christi gessit inter-
ris, confirmatum omni conatu proponit.
In diligenti exercitatione Generosa Sm.
silia Ss. Patres nec non Philosophi rectè
Sentientes, Reipublicæ Christianæ refor.

mationem consistere Unanimi consen-
su affirmant. Si enim diligenter à te-
neris annis pueri pietate, ac literis im-
buantur, felix totius Vitae cursus procul
dubio Sperandus est. Et quamuis ab
Omnipotente Deo, qui nos ad huius modi
messam fertilissimam Vocavit Operarij,
media oportuna quibus nos idoneos Veri-
tatis cocpatores efficiat, humili affectu ex-
pectanda sunt; nihilominus tamen ipso sua-
citer omnia disponente, necessarium duci-
mus, prouij. Constitutionibus (ut exem-
plis se commoneatur) Institutis horum cir-
cumvallare. Et quia nos Verè Pauperes
Mortis Dei profiteamur, pueros pauperes
nunquam despiciendos; Sed multa patientia
et charitate omni Virtute exornandos
curabimus, in x̄e Dicente Dño: quod Unus
ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.

erit ego instituti Nostri, à primis eleme
 tis modum rectè legendi Scribendi et com
 putati faciendi, linguam Latina pietate
 præcipue et doctrinam Christiana pueris
 docere. et hæc, quâ fieri poterit facilitate
 executioni demandare. Et cum res circa
 quam Verſamur tanti sit momenti ut Ma
 gistro meâ charitate, patientiâ, alijsq;
 Virtutibus præditos requirat Summoſe con
 siderandum est, qui admittendi, qui vero re
 pellendi sint à probatione huius instituti.
 Nisi enim delectus Summâ cum diligentia
 habeat, in recipiendis in Religione No
 uitijs, et sollicita sit admodum eorum edu
 catio, facile quodcumq; institutum quantumlibet
 sanctum labefactabit.

Caput I^{um}

De impedimentis eor^{um} qui admitti petunt.

Ut ministerium nostrae Religionis in Chi-
liana Rep. ad Dei laudem et proximi utili-
tatem feliciter progrediat^{ur}, necessarium du-
ximus ut qui ad eam admitti petunt pru-
denter et dextere examinent^{ur} & probent^{ur}.
Et cum multa requirant^{ur} ad nostri Instituti
ministerium Donum, qui officium Examina-
toris exercuerit oportet, ut impedimenta
omnia noscat, quibus aliquis uel omnino
excludendus uel n^{on} ita facile admittend^{us} erit.

Graviores enim impedimenta s^{unt}.

- 1mo Fuisse aliquem à fide Apostatam uel
constare aliquem suspectum de rebus fidei.
- 2do Fuisse in alia Religione Professionem.
- 3^{io} Homicidium perpetrasse dummodo n^{on} sit
dispensatus uel in infamia per aliquod cri-
men inuidisse p^{ro}pter quod crimen omnino factus inha-

bilis ad Ordines.

4to Vinculo Matrimonij seu promissione manifesta ad illud teneri, unde licet oriri possit, v etiam legitima servitute in hoc procedat, prout de iure.

Qua vero minus gravia, et quae omnino a nostro Instituto petentem admitti non excludunt, sunt quae sequuntur.

1mo Si alienius Religiois habitum suscepit dum modo professionem non emisit, vel per annum non steterit.

2do Si a re alieno, vel civilibus obligationibus obstrictus fuerit tunc servet forma Constitutionis Sixti Papae V.

3to Aetas valde tenera, circa qua servet Concilij Tridentini Decretum.

4to Defectus in Corporis integritate.

5to Debilitas Virium, seu Notabilis exterior deformitas iuxta formam Iuris.

6to Ortus de illegitimo Matrimonio, dum modo sit dispensabilis ad Ordines.

Quod si aliquomodo innotuerit eum qui ad

mitti petit, alicui ex grauioribus impedimen-
tis obnoxium esse, ulterius cum ipso non pro-
cedat, sed placidis verbis cum consolatione
quam primum dimittat. Qui vero obnoxius
fuerit alicui ex huiusmodi ultimis impedi-
mentis, quo magis irretitus fuerit eo minus
idoneus iudicandus est. Cum vero in eo
insignis eruditio, singularis industria, uel
aliqua alia excelleret virtus, quae redderet
eum Instituto nostro perutilem, tunc Consul-
to Prouinciali de eius consensu admitti pote-
rit, prout eidem Prouinciali uidebitur. In obis
vero recipiendis ad probationem exoptanda est
in loquendo gratia, ut sit in docendo facilitas.

Caput I^{um}

De admissione Nouitiorum ad p- bationem.

Quonia[m] quae in hinc intrinsecus latent passiones
difficile cognoscuntur, et difficilius eradicantur,

maximi momenti iudicauimus esse. Si post
 diligentem examine super predictis impedime-
 tis diuturnam probationem de eo qui ingredi
 in Religionem petit, periculum fiat. Opor-
 tet enim, antequam communi uictui in
 corpus Religionis admittatur, uel cooptetur,
 ualde notus sit tum per propriam tum etiam
 aliorum relationem. Videlicet: Praeceptoris
 Sodalium, amicorum, et eorum cum quibus
 aliquo modo conuersatus est; mox si post
 missam communi Omnium Patrum illius Mona-
 sterij uocem habentium Orade diuino
 ductus Spiritu iudicabitur, admitti potest
 Veluti hospes per aliquot dies Superioris
 arbitrio ut eo tempore certior reddatur
 de forma Nostri Instituti et Patres nostri
 eum plenius in Domino cognoscaant. Quo tem-
 pore quomodo se gerere debeat, ei signifi-
 ficabitur et signant ne uerbo aut scripto
 nisi de licentia Superioris cum externis aut
 domesticis agat, praeterquam cum his, qui a

Superiore designati fuerint quo fit ut libe-
rius seculi & cum Deo perpendat sua voca-
tio. Quod si eo tempore Varijs probationibus
exercitatus, firmiter in proposito suo persiste-
rit promissis (ut Supra) communi Breuere
ad habitum nostrum admitti poterit et in libro
ad id designato subscribat propria manu quod
quid donum tulit & secularia eius vestime-
ta, donec professus fuerit, in communi Vestia-
rio reponantur, nisi quod in eius Usum consu-
mendum videatur. Ubi vero quod ad habitum ad-
missus fuerit, Magistro Nouitionis instruere,
debet. Ad hoc autem graue munus is po-
tissimus a Generali eligatur, qui suos Nouitios
ad Virtutum culmen promouere, non solum prudē-
tia, eruditione, et experientia suat.
Sed etiam exemplo possit. Qui videlicet
communes labores, libenter & assidue su-
cipiat, qui rebus Diuinis, & Ecclesiasticis
liberius Sufficiens sit eruditus & iuxta dei
Concilia Piama perfectionis, & Verbo doceret.

SEMINARIUM
SANDOMIERSKIE

et factis exprimat. Sub quo in domo Noui-
 tiorum propria si fieri poterit uel saltem
 a commensario et dormitorio aliorum Patrum
 Separati, tam Fratres Operarii quam Peni-
 tenciarum probent. Et primo illis exercitia
 spiritualia tradantur saltem per mensem,
 et amplius si id expediens Magister Noui-
 tiorum uidebit. Quo tempore totius Vita
 Confessio et generalem habere poterit. Stren-
 nue autem probent et exercantur in omni genere
 deuotionis, hoc est in Oratione, in Sacris lecti-
 onibus tum meditationibus necnon in varijs
 mortificationibus. Videlicet in Vestibus hu-
 milioribus, in uicioribus ministerijs, prin-
 cipue Deo in Silentio et oculorum mode-
 stia et alijs huiusmodi. Similitur etiam exer-
 ceantur in proprijs voluntatibus iudicijsq;
 frangendis, quacumq; in sui contemptum
 fuerint, mansuete se ferre doceant. De hoc
 autem Magistrum Nouitiorum ualde admoneri
 cupimus, ut in Nouitijs oib; diligentiter tractet.

internam propensione, seu Spiritus S. ductu,
qui gemittibus inenarrabilibus humiles o-
rare docet, ut p̄ eandem viam ad perfectionis
fastigium quemq̄ promouere studeat. Quilibet
Novitio cubiculum assignet, in quo
nihil curiosu, nihil Singulare aut Super-
fluum permittat, et tam in mensura cubicu-
li & lectuli, quam in suppellectili necessaria
seruet forma, quod infra tradet. Et ut Ho-
uigi in Studio Virtutis progredere curent,
quarto quoz mense a Comissario p̄ Gnale
seu eius nomine per Prouinciales nomi-
nando uisitent, et si quem contumace
& minus idoneu ad Ministeriu nostru
et qui alijs scandalo sit per relationem
Magistri, et alioru Sacerdotu (si qui in
ea domo habitauerint) inuenierit ne ali-
os inficiat, omnino dimittat. Curat autem
Magister Ap̄e Novitios suauiter interroga-
re de tentationibus, quibus magis infest-
antur

et de oportuno remedio eis providere possit.
 Si quem autem in hac re inuenerit minus
 fidelem, diligenter inuigilet. Solent enim
 huiusmodi luti plurimum decipi. Cum illis
 vero Nouitijs qui primo probationis in va-
 riijs mortificationibus & signant in studio
 Orationis notabiliter profecerint ne eorum
 quae antea didicerant obliuiscant, circa
 studium poterit Provincialis dispensare ad
 vota tamen emittenda, nisi sunt ante bienni-
 um admittendi.

Caput 3^{iu}

De admissione Nouitiorum ad vota
 emittenda.

Tempore probationis feliciter peracto qui
 emissurus est vota totius illius generalis
 confessionis habeat, uel saltem à biennio
 probationis, prout illi placuerit et cum omni
 equitate, de bonis quae in saeculo habu-
 erit

disponere possit. Admoneatur tamen ne quod
quam sibi aut Religioni relinquat, sed
tanquam pauper omnibus bonis suis testa-
mento uel alio modo liberè in fauore pau-
perum, aut conuicineorum, aut amicorum
prout sibi uidebitur. Seruata forma
Concilij Tridentini in Paulo distributio
in Pauperum Misericordia Religionem recipi
mereatur. De his omnibus Magistrus
certiores reddet Prouincialis, de cuius
facultate admitti poterit Novitius ad Vo-
ta emittenda. De Voto tamen et con-
sensu omnium Professorum eius Monasterij,
in quo ea emittet, et antequam admittatur,
diligenter interrogabitur. An contentus sit
futurus in Religione nullis uti prouocationibus,
nec minimum omnium uelle antequam sed
ad uiuendum toto uita sub tempore in Re-
ligione, in eo loco et gradu, in quo ad
Dei gloriam a Superiore constituetur.
Forma autem Professoris erit huiusmodi.

Ego N. a. S. N. in Schulo N. N. Diocesis
 N. annorum N. facio meam Professionem
 Solemne in Religioe Pauperum Nris Dei
 Scholam Niam et Voueo Omnipotenti
 Deo, Patri et Filio et Spiritui S. ac Dei
 p. Semp Virgini Mariae et Tibi Nro
 P. N. a. S. N. locum Dei tenenti pro
 Nro Nro Patre Nro Nati N.
 a. S. N. et omnibus Successoribus eius le-
 gitime eligendis Paupertate Castitate
 Obedientia et iuxta ea peculiare cura
 circa puerorum eruditione secundum formam
 Breuis Pauli V in nostris constitutionibus
 contenta quam Professione et Vota, quibus
 cumq. in contrariis existentibus quibus
 nunc libere et integre renuntio non obstan-
 tibus firma rata et Valida Semp fore et
 esse Volo. In quoru fide his per me exara-
 tis subscripsi die N. Mensis N.

Insuper promitto me nunquam actum aut cu-
 ratum, ne indirecte quidem, ut in aliquo

prælationem uel dignitatem in Religione
eligar uel promouear. Promitto etiam mer-
nunquam cadaturum extra Religionem dignitatem
aliquam seu Prælationem, nec consensurum nisi co-
actus sim obedientiam eius, qui mihi præcipere
potest sub pena peccati. Tum si quem contra
seu aliquid prædictorum duorum curare uel
prætereundum promitto me illud remque totam ma-
nifestaturum Religionem seu eius Conati
Præposito. Vota mea Domino reddat coram omni
populo eius in atrijs Domus Domini in medio
huius Ierusalem.

Ego A. S. A. confirmo ut supra manu
propria.

Quæ Vota omnes usque ad unum quolibet anno
in festo Resurrectionis Domini et Natiuitatis
iuxta ritum in Religione solito præmissa
Generali confessione ab ultimis et exercitijs
Spiritualibus ut infra dicitur et Sacramenta-
li Communionem renouabunt seu confirmabunt.

Caput 4to De recessu à Saecularibus.

Quicumque anima fidelis ex Instituto N^{ro} fructum plurimum percipere cupit exhortationem illam Prophetam dictam sibi exhibet: Audi filia et uide et inclina aurem tuam et obliuiscere populum tuum. Omnem igitur affectum circa sanguine iunctos et amicos exuendum curat ac illum in Spiritualem conuertat eoque solum secundum bonè ordinatam charitatem diligat et Christo D^{no}, cui soli uiuere et placere studet adhaereat. Videat ne, postquam manus ad aratum miserit retrò respiciat sed occupationes rerum saecularium terrenarumque rerum sollicitudines, omnino rejiciat. Itaque nemo N^{ost}rum sine Superioris licentia cum Saecularibus, etiam consanguineis, colloquatur. Si quis uero ab ijs obiter interrogatus fuerit neque tunc adire Superiorem commouere possit, paucissimis se uerbis expediat et rem totam Superiori, uel ab ipso ipse ad id deputato

veniat. Nemo etiam in causa Criminali
uel in lite civili testimonium ferat nisi co-
actus ab eo, qui legitime eum cogere potest.
Nulli nostrum liceat in testamentis condendis
etiāsi Vocatus fuerit aut ipsorum executione
se immiscere, neq. munus Tutoris, seu Cura-
toris suscipere; Neq. etiam Matrimonia
tractare; Sed secularibus secularia negotia
relinquens, eorumq. domos, nisi pro re graui,
de licentia Superioris expressa, locis ab eo-
dem illi designatis adire presumat. Nemo
Seculares ad cellas suas neq. per domum
sine Superioris licentia ducat. Nam mulier-
ibus quantumuis honestis et propinquis nulla
nobis sit familiaritas, nullog modo spiritu-
alis affinitas, Baptismi, aut confirmationis
Sacramentis, contrahat cum illis, imo nec cum
masculis. A familiaritate et colloquio cum
Monialibus licet consanguineis omnino
abstineant, earumq. confessiones nulli unquam
audire liceat. Sed Seruent Secretis Sacrae
Congregationis. Qui vero Secus fecerit gra-
uiter peccata puniatur.

Ante primam Noctis horam claudantur fores
 et ad Superiorem claves deferantur, a quibus
 usq; ad mane seruentur; Nocti vero nemo nisi
 absq; lumine, si lampas sit extincta, quod ex
 Decreto Clementis VIII colluere debet to-
 ta nocte in medio dormitorij, et nisi legi-
 timam causam duxerit, domum circumeat ne pijs
 aliorum lectionibus, seu occupationibus impe-
 dimentis sit.

Caput Stum

De Orationis Studio.

Cum omnis Religio ad relaxationem & ruinam
 sine Orationis studio promptior sit, curandum
 summoque est ut consuetudo mentalis Orationis
 diuinae bis in die, videlicet summo mane per
 horam, et Vesperis ante refectionem per dimidiam,
 nunquam intermittatur, Ad magno corporis et a-
 nimae silentio in quiete flexis genibus
 seu alio decenti modo Jesum Christum
 Crucifixum eiusque Virtutes, iuxta morem Divi
 Pauli, scire et imitari ac frequenter per

diem recordari conentz. Si quis Verò de li-
centia Superioris Oraci n̄ interfuerit, quam
primum tempore oportuno eam petat.
Bis etiam quotidie semel ante prandium,
et iterum anteqm cubitu eatz, ratione di-
c̄ facti, et cogitati diligenter à seipsis ex-
igant. Vocalem etiam Orac̄ bis in die
simul habebunt post Prandiu uidelicet Li-
taniaz B. V. Lauretanaz, et quinq psalms
in honorem Unis eiusdem Virginis consuetis;
Et Vesperis ante conscientia Examen Litaniaz
Cūm S. communes in Oratorio recitabūt.
Insup oēs quantū fieri p̄t in Dño hortamur,
ut quoties eos in cella manere licuerit, ibi
dem nonnullos actus, tum externos, m̄x̄e Verò
internos, humilitatis, Contritionis, Oratio-
num actiois et alios prout Spiritus S. dicta-
uerit, exercere nitantur, ut Pater Silesis, qui
uidet in abscondito, repperdat eis, atq ad Seli-
dandū Virtutū perfectionē, illos exaltare di-
gnetur.

Caput Octum
De Silentio.

Cum Scriptum Sit, Religiosi qui n̄ refrinat
linguam suam Vana eēt Religio. Silentium
nobis Cquod cunctis Religiosis ē) oī diligen-
tia & observandū erit. Plata uoce, & collo-
cutione omnino uitabimus, nemineq; cu alio
loqui, nisi Superior conceperit, permittetq;.

His Vero praeiunctis horis locisq; Strictius si-
lentium seruandū, nempe à prima Nocte, dato
Salutatiois Angelicæ Signo, usq; ad sequen-
tē diei Ortū, quo tempore in cellis seu
Oratorio, prout cuiq; per Superiores licuerit
quietē & deuotē ualere studeat. Similiter
in Astrate tempore quietis post prandium dato
Silentij Signo, ita, ut occasiones loquendi &
congregandi omnes Superior uitare curet. In
Ecclēsia Vero, Sacramo, Bibliotheca et de-
fectorio, Semp. Sileat, nisi necessitas aliud
postulauerit, tunc enim Submissa Voce &
perpaucis loquant. In alijs Vero communi-
bus locis ad forum scilicet ad opera commu-
nia Similiter Sileat, aut de promouenda
Scholarū Nostrorū perfectioe aliquis Ver-
ba faciat, nec respondere alius p̄sumat,

aut loqui, nisi Superior, aut qui locum eius ha-
buerit annuat. Qui Secus fecerit, per heb-
domadam aut plus uel minus arbitrio Super-
ioris omnino sileat; In cella Vero aliena
nemo intret, nec etiam proprii Lectoris, nisi
Superior concesserit. Qui Vero contrarium fa-
cere praesumpserit, graui Superioris arbi-
trio puniatur, qui caueat ne remissus circa
hoc sit. Tempore Vero Adventus et Qua-
dragesimae, Strictius curabit observari
Silentium.

Caput 7^m De suscipiendis Sacramentis.

Orationis assiduitate, et praesentia Dei,
quoad fieri poterit in exercitiis quibus
quodammodo adhibita, efficacius Religiosi
disponunt ad Sacramenta pie et frequen-
ter suscipienda. Quare Sacerdotes Nostri
quotidie nisi aliter de Superioris aut
Confessarii licentia aliter permisso fuerit

(quod raro contingere optamus) Sacrifici-
 um Missae celebrabunt. Patenti Deo tam-
 Freo Oprearij quam Peni aut in Sacris
 confituti Singulis Dominico semel in tra
 hebdomada ac diebus festiuis Prima et 2da
 Classis caelesti cibo reficiant, et tam Sacer-
 dotes, quam alij his saltem in hebdomada
 peccata Sacerdotibus ad id deputatis con-
 fiteant, et circa Sacerdotes. Si quotidie
 celebrabunt quotidie confiteant. Si neceffe
 fuerit, ne Religiosi qui Via perfectionis
 aggressi fuerint, per contemptu leuius
 culpam palliam ad grauiores palliam.
 Et tam Minister Generalis, quam Pro-
 uincialis, alicui Sacerdoti a se delecto si-
 fiteant, quem Zelatore et Monitore Offi-
 cij suarumq; actionum habeant. S. Vero ta-
 lis epe debet ut suis operibus aliorum erra-
 ta emendet. Sitq; Sudditorum Voluntatis
 apud Superiore Fidelis interpres. Caueant
 autem Confessarij, ne aliorum Confessiones
 in cellulis aut alijs locis, sed in designa-
 tis

tantum à Superiore audiant, nisi illorum
qui aliquâ infirmitate uel legitimo im-
pedimento detinentur. Quotidie uero, tam Fratres
Operarii quam Clerici Sacra rei intersint,
Similiter et Sacerdotes, si qui eadem die,
ut dictum est a celebratione abstinuerint.
Aegrotis uero qui in lectis detinentur,
bis saltem in mense seu ut magis Super-
iori placuerit, Euchariſticâ Sacramenti
deferant; Aegritudine uero ingrauescente
curet sedulo infirmari, ut antequam
iudicij usum amittant Sacramenta omnia
illis ministrant. Aegrotis uero moribun-
dis aliqui adſint, qui eos ad actus con-
tritionis, fidei, Spei et Charitatis leniter
adhortentur. In Ultimo uero morbi confi-
ctu, signo dato, omnes Religiosi conueni-
ant, et pijs monitis et Orationibus migra-
ntem animam totis uiribus iuuare studeat.

De Caput 2°
De Cerimonialium Observatione

et Ecclesiasticâ Supellectili.

Deiorem Ecclesiam maxime decet ut qui ad ministerium Altaris designati sunt Sacrorum & Cerimonias probe calleant, in quibus ut magis idonei fiant semel saltem in Mense oēs Sacerdotes esse rici conueniant. Ubi quid tenendum sit iuxta Missalis Breuiarium, Cerimonialis & Ritualis Romani Rubricas plenè obseruandas constituat. Curabit etiam Superior, ut Sacra & des, Altaria, Vasa Sacra, Sacerdotales Vestes altarium ornatus, et cetera ad Diuinum cultum pertinentia (quod omnia Summa paupertatem redolere debent) munda splendidaq; sint; ac suis designatis locis collocata asserviant. Sæpe enim ex incuria eiusmodi rerum animi Religiosorum inertes à sæculari bus iudicant. Quod oia ut à manibus et sordibus sequeant, non facile ex nostra Ecclesia utenda concedant. Atq; ut Statui Nostro & Instituto Summa paupertatis

omnia respondeant, nullus Vas aureum vel
argenteum (Cuppa calicis & Pixidis, quae
argentea esse debet, excepta) admittat. In
dumenta vero Sacerdotalia & altaris or
natus, non erunt Serica aut Sericeis aut
aureis circumornata fimbrijs, neq. in huius
modi Vasis & indumentis a liquo modo con
cedatur Aculanibus, ut insignia sua insuat
aut Sculptant. Zelefid vero aut sacella &
et genus alia Saecularibus exornanda con
cedantur, non tamen paupertati nostrae
dispona, in quibus insignia & indistinguishes,
honestas tñ et a Superiore probatas, in
dere possint. Nullatenus tamen permittat,
ut conditis aliqua Onerata, et a nostro
Instituto aliena nobis imponat. Ut sunt
Missae & Officia, et alia similia in perpe
tuum dicenda, quae nunquam in Religionem,
nec reditus annui etiam pro fabrica Sacerdotum
Seu restaurare et ornamento Sacerdotum;
aliquo modo admitti volumus.

Caput quod De Infirmis.

Cum quis aliquis aegrotare coepit, Infirmarium admoveat qui si rem cesserit esse gravem, Superiore, & ceteriore, faciat ut in illa tendantur (si opus fuerit) ducatur, & magno peccato curandus est, ut necessaria ei accurrat, & sedulo ministerio, ne Paterna domus benevolentia, & commoda optare possit videatur. Hortamur autem aegrotum, ut magnam sui edificationem omnibus qui eum viderint, praestare curet, Verbis pijs, quod patientia praeservat utendo, & ostendat, modum de manu Clementis Dei, uti donum a se acceptum, cum reuera dignitudo non minus donum sit, quam sanitas. Quocumque Medicus Infirmum invaserit, adsit Infirmarius, qui diligentiam, charitatem, & patientiam praedictis sit, & nihil omnino eorum, quod injunxit praetermittat. Ita nihilq; horum iuxta medici praescriptum

cibum bonum et bene preparatum, et medi-
camentum et quod debeat. Superioris autem cura
fit, ut infirmi placide et cum charitate
tractentur, alternis saltem diebus eos ipse
inuiset, et in morbi initio, ut confiteantur,
moneat. Nec plures ad infirmum quam
tres confluant, nec sermone cum eo mul-
ti non protrahant, ne multi simul et largi
ore sermone aegrotum afficiat. Infirmorum
lecti latiores sint, et duae culcitrae, et duo
pulvinaria seu plura superioris arbitrio
concedi poterit, similiter et lindeamina
et subuecula ex panno lineo donec pessi-
nam sanitatem receperint concedantur. Venit
vero et eorum qui corporis imbecillia sunt
valitudine ratio habeatur, eorum superior, si
expediens iudicauerit, ieiunij onere soluat
illisque aliquem ex fratribus operarij, aut ser-
uicij, si opus fuerit ministrare iubeat. Si
autem aliquis pro tuenda ualitudine, uel
recuperanda sanitate, a eius mutatione

indigere uideat, ad Orationes confugiat,
 et Provinciali notum faciat. Deinde quod
 ille decreuerit tanquam omnium optima,
 Summa animi quiete recipiat neq; circa hoc
 amplius urgeat, aut requirat. Communis
 medicus p̄ infirmis laudandus à sapiente
 eligat, neq; alius à quoq; sine eius
 licentia prohibeat, Et inuigilet ipse neq;
 in Studijs, uigilijs, abstinentijs, et alijs
 penitentijs, leuiter & laboribus indiscre-
 tis, quod magna nocumenta adferre & iura
 bona impedire solent plurimum tempus
 consumat Sed quidq; hac in pte fecerit,
 Superiori suo, aut Confessario fidelit̄ de-
 clarat.

Caput 10^{mu}

De Sacrificijs & Orationibus pro Defunctis.

Quoniam eorum quod in uita hac mortali
 ac domestica disciplina ut uere in X^{to}
 Tres habuimus, post mortem nulla tenus

obliuisci debemus, Sed pijs Suffragijs et
Oratioibz eos (quanti fas e[st] in Domo
iucabimus, sum primum igitur aliquis Nost
Spiritu exhalauerit eius cadaver abluat
decentiq[ue] suis Vestibus induat, et in Oratorio,
seu ipsa aliquo conuenienti loco, Spatio ul
nans diei natalis, custode, ac luminibus
adhibitis asseruet, nisi citius ob tetrum odore
humidum Superioris arbitrio uideret. Dumq[ue]
in Ecclesia seu Oratorio defunctus fuisse,
Officiu[m] integru[m] defunctoru[m] a nostris reci
tabit, et pro illius anima Sacerdotes illi
us domus ter Sacru[m] faciet quam primum,
reliqui vero ter Vespas Defunctoru[m] seu
tres P[ro] coronas dicet et ut oes illius Pro
uincia Sacerdotes offerat et reliqui semel
Vespas defunctoru[m] seu coronas eius de P[ro]
P[ro] recitent, quam primum poterit Superior, illos
de obitu Patris et Fils cernere faciet
Cuius Nomen et diem obitus ad Generale
pariter mittendu[m] curabit. Pro Pro vero
Quintiali Generale cum eud ex hac uita

mi grave contingent, per totius Religionis
 Sacerdotes, Et alij per ut sup. idem faciet.
 Pro Pr^o Provinciali Sacerdotes oēs illius
 Provinciae similiter faciet. In obitu vero
 Summi Pontificis Sacerdotes oēs his Sa-
 cred facient, Semel pro defuncti animâ,
 et iterum pro Pontifice eligendo. Tertio No-
 nas Nouembris Singulis annis à Nris
 Missa celebretur pro his qui ex Nra Reli-
 gione ad illum usq. diem defuncti fue-
 rint, eorum Sacerdotes in Missis Sacerdotes
 meminisse curabunt.

Caput Annu
 De Capitulo culpam et Monifi-
 cationibus habendis.

Ne p contemptu leuius Culpam fiat ad
 grauiores aditus, Singulis Tertio Febr^{is},
 quo die pro omnibus Culpis Christus in pa-
 nitulo Papis penas dedit, erit Capitu-
 lum Culpam in omni diebus. In Noui-
 sieme vero frequentius, si id Magistro

expediens uidebit. In quo postquam q̄ ge
nū flexus humilit' & aduſſimēnt' hōm
de illo aliquid dicat nisi qui a Superior
ad id requisitus fuerit, eorū eliget, quos
charitate & p̄fectionis zelo p̄d'ictos esse no
uerit; Superior Secretō moneat, ut conue
niens remediū Paterna charitate adhibere
possit. Similit' singulis Dominicis dieb;
Capitulu' ad mortificationes exarandas p̄t'
in quo habito a Superior, uel ab alio de
eius ordine, breui de necessitate mortifi
cationis passionū sermone, aliquas illa
hebdomada mortificationes exequent' ut in
ſua dicent; ut ita passioē eradica'tā
altius in mente d'ni imprimat, & huius
iusmodi actus oib; cooperent' in bonū, curet
Superior Viribus oib; internis externisq; p̄
pensis, ne alicui plus debito oneris, nec ali
quid sordidū, aut quod Nausea' prou
ocet, imponat. Noueritq; in Diligenti ac
prouidā hōm capitelorū exercitatione

magnas obis Sibi Subdito utilitate se al
 lecturum. Quod si quis predictis mortificatio
 bus panem in vita spirituali profecisse
 Videbit, ad domum Nouitiorum transmittat,
 ubi in loco a Nouitijs Seuerito artius e
 xerceat, et uiam uera perfectionis, qua oes
 Religiosi proficere tenent, ingredi doceat.
 Ordinaria mortificationes erunt huiusmodi:
 In ois pedes de sculari genibus flexis,
 manibus post terga cancellatis in medio
 refectorij consistere, subter mensam comedere,
 uel ad Ianua Refectorij, quod ei con
 cesserit Superior, genu flexis comedere se
 u in medio Refectorij se flagellis ca
 dere seu etiam nocte se in Ecclesia
 funicularis Obviare solo pane et aqua ad
 prandium Uti cilicio seu catenucla per die
 corpus circumdare lanceas in coquina de
 tergere, pelam araneam per Uniuersal domus
 diuelleret, et alia huiusmodi Similes per arbitrio
 Superioris et capiti Subditorum imponi pote
 runt.

CONSTITVTIONVM

Religionis Pauperum Anni
Dei Scholarum Piarum

PARS Secunda

Caput I. m. v.

De tribus Votis in genere.

Ad fastigium perfectæ Charitatis, quæ
vinculum perfectionis dicitur, qui aspirare de-
siderat nihil facilius, nihil conducibilius
inuenire poterit, quam si illarum Virtutum
precepta fideliter obseruent, quas Religi-
osi Viri, qui seculo renunciantes et Deo
adhærere cupientes, sub Voto adstricti sunt.

conant; Sicq; fiet ut p Vota Paupertatis,
 Castitatis & Obedientia & alia Superius
 recensita, bonis obg externis ob amore Dei
 abdicatis, corpore etia & animo celerius post
 ipsum curvant. It ne tanta promissio, quae
 magnam h't remuneratioe, immemores sint
 curabit Superior non solum Sapē cubicula
 Deo etiam p examen Subditorū conscientias
 disquirere. Similit' etia' ut tenet quaeq; Men
 se dum ad mensa accumbunt des Libellu
 hunc constitutionu aliquis distincte legat,
 Regulas etia' modestia, Litus & consuetu
 dines Religiois in principio cuiusq; Mensis.
 It ut felicioi cursu & nouo semp merito
 etiam Virtutu efficiant. Optamus Sin
 gulis diebus Fenis flexis, cora Ssmo
 Panchanid Sacramento, sup dicta Vota
 tenere seu confirmare consuecat. Quod in
 Festo Resurrectiois Dominicae & Kahuitaki
 Anstidni Singulis annis iuxta consuepy
 more, p'ducia ab vltima generali Confessioe

ab omnibus fieri Statuimus, Ut Supra di-
ctum e.

Caput 2^{du} De Obedientia.

Dicente ^{Sancto} D^{omi}no Servatore N^{ost}ro; Non
Veni facere Voluntate' mea' &c. genus
m^undi Stultitia' uidebitis, Si quis in Norma
Religioe' Voluntate' propria' facere presu-
merit. Sed omnes Unanimi consensu Sin-
ceram obedientia' complectantur, qua' sola te-
ste Diuo Gregorio Virtutes ceteras menti
inserit, atq' insertas custodit. Quocirca
superiore' quicumq' ille sit, ut Patre' reuereat
eig' integre' prompte' fortiter & cum humi-
litate' debita'. Sine legitima' excusatioe' a
ut obmurmuratioibus Obediant, idq' facile
exequantur. Si ^{quid} ^{quid} D^{omi}nus in quolibet sa-
periore' agnosce' curabunt licet difficilia
& sensu' repugnantia iubeat. Cum ipse

Christus dixerit: Qui vos audit, me audit,
 qui vos spernit, me spernit. Boni enim Reli-
 giosi partes erunt non expectare donec
 Superior Voce aut Scripto seuere aliquid
 precipiat. Sed Sufficiet ei si signum atque
 spiritum voluntatis Superioris absque excep-
 tione precepto uiderit considerando quod per
 ipsum Deum Summè dilecti homini obedi-
 entiam præstat, ut sic cum amore et sine
 perturbationis timore, in obsequio procedatur.
 Assuescant enim non intueni, quis ille sit cui
 obediunt, sed potius, quis ille sit propter
 quem, et cui in obsequio obediunt, qui est Xp̄s
 Dominus. Si quid Verò imponere oneris alicui,
 quod vires sibi excedere uideatur, id si
 palam est ne recuset. Sed in Domino conspici
 humilitatē subeat. Virtus enim Domini
 in infirmitate perficitur. Si Verò debili-
 tas sua seu ineptitudo Superiorē lateat
 humiliter, placide, et aperte ei significet
 quid se ab officio illo suscipiendo abstinere
 velit, et ni hiis amplius circa id voluntate

Superioris iugeat, sed humiliter illius beneficia
etiam expectet. Liberam quique Superioris ve
runt quibus utitur de licentia in sui Super
ioris dispositione eide Superiori eam si de
scientia relinquant. Nichil ei clausum
ne conscientiam quidem propria tenendo, sed
de ea sapere rationem ei reddat, nullog mo
do ei repugnando, nec ulla ratione iudicium
proprium Superioris iudicio contrarium demon
strando, ut per Unionem eiusdem Sententiam, et
Voluntatis, et per debita Submissionem, melius
in Divino obsequio conservetur et progredi
atur. Ad eiusdem Superioris Vocem prout ac
si a Christo Domino vocaretur, seu ad Campa
nam signum sint omnes quam promptissimi
atque adeo libere inchoata, ne dum pro
prie relicta. Religiosi enim Viri (ut ait
Cassianus) adeo cunctis obedientiam virtutibus
gratissime debent, ut Universa dispendia
subire contenti sint, dummodo obedientiam
bonam in nullo violare videantur.
Neque solum Superiori domum, ubi morantur

et iocibus in Religione Praeparatis. Sed eorum
 quoque Subministris in his qua ad eorum
 officia spectant, humiliter etiam obediens
 Deum, firmiter teneat oes cum Superioris
 Voluntate exequutus, se errare non posse
 (ubi tamen peccatum non est) Sed rem tunc
 gratissimam facere cum se regi a Divi
 na providentia per Superiores suos sinere
 debeant, agi a sellis ille cui Christus
 Dominus in die Palmam inuidebat, expectet,
 qui quoque se trahi et duci sine bat.

Adimpleant oes quasvis poenitentias etiam
 amisi illis ob defectum inculpabilem iniu
 gerent. Nemo literas extra domum mit
 tere praesumat, sed Superiori aut illi quae
 Superior destinaverit, legendas prius
 sentet et si ad ipsum missa fuerint, Super
 iori statim reddant, qui lectas reddet, aut
 si ei cui inscripta sunt prout magis expe
 diens in Domino iudicaverit. Et contra Deum
 meminerint Superiores auctoritate pruden
 tia temperare, et de secretionem coniungere ut
 hominibus se prodesse cogitantes, humani

totum potius exerceat monendo, quam iu-
bendo Severitate.

Caput 3um.

De Castitate.

Iti dum in carne mortali Reliquiſi pma-
nent, præclarum est caſtitate. De Ange-
lorum imitatione aspectu inceſſu, ſermo-
ne, et totius corporis formâ colere. Sciant
tamen turpiſſimum eſſe hanc celeſtium vitam
aliquo modo maculare. Vitabunt igitur
omni studio impuras cogitationes in prin-
cipio illas ſtatim ad petraſ alludentes
obſcænos ſermones, et quædam Vanitateſ
ſæculi redoles, præcipue tamen oculorum
modestia non mori per fenestras intret
diligentiſſime obſervabunt. Domi-
nantiſſimas conſuetudines et colloquia, quanti-
vis Reliquiſi videant, etiamſi fuerint
Matres, et ſonsanguines, aliquorum

ex discipulis nostris, fugienda & Valde
 Et si quando nostris Magistris cum Mu-
 lieve aliqua colloquendi erit nisi pre-
 sente superiore, uel alio ad id deputato
 fiat, atq; per pauca. Si vero occasione
 infirmitatis alicuius discipuli uel al-
 terius psonae uel aliqua urgentia
 causa aliquis nostrorum ad domos Scula-
 rum ire teneatur (quod tamen raro fiat)
 non sine sacerdote aliquo bene et no-
 ritus exemplari a superiore deputato co-
 mite ibi, et simul se expedire semper
 breuiter curent, nec ibi aliquo modo
 comedat aut bibant cum extraneis
 domos id facere non liceat. Similit
 etiam agendum erit cum discipulis in scho-
 lis seu in Oratorio modestis et omne
 virtutum specimen illis exhibeant nec
 proprijs manibus illas uerberent sine
 superioris licentia, nec alicui ex illis par-
 ticulare affectu ostendant, sed cum omni

modestia et literis et bonis moribus illis
instruant. Finitis Scholam exercitatioibus
nullus in scholis ex discipulis remaneat,
Sed eos ut moris est, ad proprias domos,
comitabunt, quem humilitatis actu oes
exequentur. Etiam Professarij et Superior
semel saltem in hebdomada.

Caput 4to.

De alijs medijs iⁿservanda Castitatis

Sanctorum exemplis et doctrina commone
mur, per ieiunium et Voluntarias corpo
ris mortificationes in nobis Ultra Casti
tatis innotuan, cum ceteris reuera Viris
Dominari nemo potest, nisi prius influen
tia restringent. Venio. Itaq. a no
bis p^{ro}bat quotidiana Sufficiens in Vi
ctus frugalitate. P^{ro} Instituto appime

necessaria moderatus rigor ieiunij quam
 deq. addendus e' ut ceteris temporibus
 corpore intensius macerato anima purior
 liberè valet. Deo. Quocirca p' ieiunia
 quæ euncho fidelibus. Ena' indicit scilicet
 hæc etiã a nobis observanda decernim'q.
 Ieiunium Alt. aduentus Ieiunium vero fe-
 rid Sexta p' anni circulus in memo-
 ria passionis Redemptoris Nri Iohannis
 Levuabij, contenti tm pane & aquã &
 pulmento uno ut moris est. seu etiam
 modico vino propt' stomachi supio-
 nis arbitrio. Nisi eo die festu' cuius vi-
 gilia ieiunetur. seu Sabbatho de proce-
 pto sit ieiunandum, tunc enim in huius
 modi die poterit hoc ieiunium transferri.
 Similiter etiã p'uenientem festiuitates
 B. V. M. ante cuius assumptionem ieiunabilis
 more solito a festo S. Laurentij. Secun-
 da vero feria nullo modo carni'q. desce-
 mur, exceptã feria 2da Paschalis &

Pentecostes. In illa vero Resiquo seu Op-
pido ubi id difficile observari poterit,
& cum iter absentibus Generalis di-
spensare poterit. Feriâ autem Quarta, ut
facilius Spiritui caro subdita sit, ieu-
nabitur etiam panni circulus. Vbi vero Ge-
nerali expediens videbitur, uti poterit
lacticinijs et ovis. Univerſi vero cibi
Noſtri paupertate & simplicitate redolect,
& nullo modo emanu preſoſi, aut lautè
condiantur. Vini etiam in quo est Luxu-
ria (teste Apostolo) habeatur ratio, ne sit
preſoſus, aut purus, præcipue iunioribus.
Autum nullum genus emanu, quod si donec
comedatur, si Superiori videbitur, nisi pro
infirmitate et Senibus. Extra Mensam nec co-
medere nec bibere cuiquam licitum sit, nisi
a Superiore obtenta licentia. Ad prima
Mensam, quam præcedet benedictio, & seque-
tur gratiarum actio, iuxta Breuiarium Romanum

in qua singulis mappula tm apponatur, acce-
 dant oes, nec sine licentia, aut iusta
 causa quis absit. Quod si quis absuerit ad
 secundam statim accedat. Vichus com-
 munitis sit obq et aqua potio, in utraq
 mensa, idem obq februloni numerus.
 Ad prandiu dabitur potio, quod quatuor
 uncias n excedat. Si p paupertate li-
 cuit, dabuntur aliqui fructus in fine
 prandij, seu aliquid simile. In aliquib.
 vero festiuitatibus poterit etia aliquid
 addi in principio prandij Lupionis arbi-
 trio, quod portione n excedat. Ana
 vero ad conseruanda valetudine sit
 lauis. In obq tm his habeatur vno Senectu-
 ri et imbecillitatis. Mensa condiaha
 cra lechore (ut moris est) quam omnes
 in silentio audiat ne corpus tm, sed
 animus etia simul nutritur. De qua
 postea in communi recreatione poterunt
 aliquid ad edificatioe recolare, ut ipsa

etiam recreatio sit utilis, nullius opinio-
nem sua, nisi Superior annuat. Sicet
sumat Lectoris errata Solus Superior alit ab
eo deputatus, corrigat. Nemini ad mensam
peculiariter cibum sibi ferre, aut ut si
apponitur requirere liceat. In domibus
Scolasticorum etiam parentum intra Urbem,
aut etiam rure degentium, nulli comedere
liceat, nisi de licentia inscripta a Superio-
re obtenta, quod tamen raro concedi debet.
Ad eurent omnes ad hora prandij domus re-
verti. Raro etiam extrinsecus nobiscum quidam
fieri poterit, descant. Ad Studium etiam
Scolasticorum castitatis pertinet corporis affli-
ctio videlicet cilicio, aut catenula. Semel
Scolasticorum in hebdomada carne vescere, in qua
etiam (ut moris est) feria 2da, 3ta, 4ta
erit communis flagellatio, quod vulgo
disciplina vocatur, prout in libello de
vita Uniformi notabitur.

Caput 5^{tu}m De Paupertate.

Venerabilis paupertas preiosa humilitatis et aliarum virtutum parens ut munus Religionis firmisimus a Viris Religiosis diligenda, et in sua puritate firmiter servanda est, cuius effectus experiri aliquo curabit oēs. Nemo igitur unquam aliquid proprium possidere, neq. appellare audeat, sed communi vocabulo scit se nihil proprium in hoc saeculo habere, paratus q. semper sit ad mendicandum, ubi animi quado necessitas et Obsequia id exiget, et n. salu. sibi persuadent, et em. optet ut vilissima quaq. ex his, quae domini s. ei tribuantur. Nemo etiam apud se, v. apud alium pecunia, alicuo modo, seu aliqua deposita habeat, multo vero dare, v. accipere, v. dispensare de his, q. apud se

uel domi St n' solum exornis. Sed etiam do
mesticis, sine Superiori licentia nemo p[ro]p[ri]a
Capsa uero seu arca ad Pleemodinas coru
rigandas, in Ecclesia seu alibi, nullo modo
collocent, etiam sub pretextu Sacri s[an]c[t]i
Missarum, Concionum, Confessionum, Biblio
thece, aut alio quouis titulo. Si quid vo
pleemodina oblatum fuerit sponte, ad Ce
conomum seu procuratorem mittant, qui sit
ex Tribus Officijs, a quo iuxta Superioris
prescriptum, prout opus fuerit impen
dant. Quod pleemodina si non urge
at necessitas non acceptent. Apud
Oeconomum vero erit liber accepti et ex
pensi in quo fideliter p[er] singulas Heb
domadas Menses et annos, presente
Superiore, seu ad id deputato Summa re
ferat, ut ijsdem temporibus, pro benefa
ctoribus ad Deum pecuniarum preces sur
dant. Quod Summa seu ratio tenet quocumq[ue]

Mense Provinciali, a Ministris localibus,
 reddat. Et Sexto quoque Mense a Provinciali
 ali. Ministro Generali. Cui vivat ex
 elemosynis, uel mendicatis, uel sponte
 oblatis. Quod tñ congruis temporibus ad
 annu' provideri poterit, ne quod diu
 labore exercitatio eius literarum impediatur.
 Præter Ecclesiarum domus, ad exercendas Scho-
 las pias, et ad habitandum horarum conti-
 guis, nulla bona stabilia admittant, sed
 tam huiusmodi bonorum, quam hereditaria
 successione, censuum, reddituum, annorumque
 uentuum, et horum similium, nisi domus, nisi
 Ecclesia, nisi Religio, nisi Hospiti in eadem
 erant incapaces. Omnino nullus, nec ad pe-
 tendum in iudicio illis acquiritur, et impeditur
 commoditas loci illius, ubi legatione aliquid
 fuerit pro reparandis Scholis Pijis, aut Ec-
 clesijs. Si necessitas urgeat recurrere ad Mini-
 strum. Si quis vero ex nostris aliquid indu-
 xerit testamentis, aut alio modo aliquid lega-
 re Ecclesijs, aut Religioni, aut consan-

quibus suis, grauit' puniat. Legata vero
sub ore alieno, in Urbe present' et habit'
sufficiens iuxta ministerium nostrum habi-
tatio est, ubiq' reijciant, ut sic p'uidens li-
bus et cont'ouersijs, charitas cum omnib'
conseruari possit et auget'. Bona quo' mo-
bilis ne sint superflua eaq' reddat' pau-
ptate' prout in Regulis Visitatorum nota-
bit'. Nemini Nouerit licitum, p' suis amicis
aut p'p'inguis aut p' extraneis elemosy-
nam petere, neq' sponte ad elargiendu'
paup'ibus oblatas, seu ad aliquod res-
t'utione' faciend' sine Superioris licentia
accipere. Paup'as etia' eniteat in cubicu-
lis et in suppellectili, qua' ibi necessaria est.
In quibus nemo horologia aut capulas
reliquias, libros curiose ornatos, ima-
gines S. Sculptas, uel depictas, praeter
Dni Redemptoris Nri et eius Mariis,
et S. eius Patroni, et aliquor' Sanctorum

Simpliciores in excharaceas habeat. Nihil
 clauibus obseratis cubricula in latitudi-
 ne decet, et in longitudine duodecim pal-
 mos Romanos non excedant. Lecti vero La-
 titudo quatuor tantum potest esse in quo il-
 lud culcitras ex paleis confectas et pul-
 uinarum similitudo cum duobus aut tribus la-
 teis stragulis, sine lintibus, quosq; habe-
 bit, et reliqua ibi necessaria paup-
 tati non convenientia sint. Quod omnia
 singulis mensibus, aut quibusdam a sup-
 ere visitantibus, ne quid ibi retineatur, et
 vitio paupertatis simile sit provietatis,
 neque quid sordidum aut minus com-
 modum quisquam habeat.

Caput 6°

De Vestibus.

Vestes non ut Clerici Pauperes Misere-
 decet, ex panno nigro, uili ac rudi confi-
 ciantur, in quibus simul cum paupertate

eniteat munditia, et ne à Summa huius
modi Pauprate in distant aliqua Provin-
cia in Vestibus Nostris declinent. Furabit quod
in ea Provincia erit Superior ex Villonibus
pannis, quibus illic plebei communit
Utuntur, ad Generalem mittere et ex eo quod
Prælati elegerit, fiant in illa Provincia
Vestres. Tunica talavis sit undiq; conclusa,
ante pectus solum aliquantulum aperta,
quod glandulis ligneis observari debet.
Pallium vero ex eodem panno erit, ad mensu-
ram huius genuflexi qui modus erit
in Religione Baptistarum communis, Simi-
liter Vestes interiores sint Pauprati conve-
nientes, Subucula Nostris utentur lineâ et
similibus Sudario lineo. Sacerdotes Nostris
est Clavici in modum Crucis efforma-
tis, eodem modo utentur. Presbiteri vero
Episcoporum pileis seu galeis qui honesta-
tem præferant. Et ut Vestibus Nostris in
sua nobilitate conserventur, Sarcinæ seu

calcis fenestratio in nudis pedibus Utentibus
 Tibia vero quae pedem dislocat relinquitur
 erit nigri coloris. In Provincijs Vrb seu
 oppidjs nimio frigori tempore hyemis expo-
 sitis poterunt tibi si ad conservandam vale-
 tudine necessariu videbitur Medicoru consi-
 lio, per tres v quatuor menses de licentia
 in scriptis expressa Generalis Udonibz Ubi
 quam Gnatis in locis frigidioribus, prout
 vigeant frigora possit prolongare usq ad
 quintu vel etia ad Sextu Mense. Ubi
 pro sandalijs poterunt etia Ubi Soccolis
 ligneis. Omnes am in Dno hortamur
 Valde ut Vestium pauprate munditia
 decore curent. Tum in Vestibus int-
 ionibus, in extionibus. Quod ut commode
 fieri poterit superiores curabunt ut ad hu-
 iusmodi munditie sint Vestes sufficetes
 n aute supflua. Panni vero ac Vesti-
 menta oia siue linea siue lana in
 communi Vestuario reponant, exceptis his

quod cuiq; Superioris adhibere utenda dispen-
suent. Coma et barba ses simili modo
tondeant, nemo nutriat, neue radat, sit
q; tonsioni dies designatus. Ionsura Vo-
Cenicalis bis Saltem in Mense reno-
uabitur.

Caput 7mu

D & Modestia et Charitate.

Ad Christi imitatione in Religioe No-
modestiam obseruabitur praecipue vero in
oculis, in uersu, in corporis habitudine
et n. tm in sermone facte et in modo loquendi.
Prælati omnes Sacra Romani Sæculi et
Principib; Saecularibus et similit. Superiori-
bus Noa Religiois debita reuerentia præ-
stabitur, in quibus Christus Dm agnosce-
re curabunt omnes etiam se inuicem re-
uereant, et cum magna reuerentia col-
loquant, Superiore vero genuflexi. Ob

murrurges ta' de nostris qual' de extrinis
 non fiat, caueatq' eos a Verbis fictiōis
 in libris aut mōtibus seu contumeli
 osis & similit' a multiloquijs et ab omni
 eo quod Specimen immodestis aut Inso
 lutionis praeseruat. Non cupi di audiendi
 ea, quā in Paulo aquah' nec etiā quā
 in alijs domibus Religiois Nostrae, nisi quā
 hūm' Superior conceperit. Nemo alius mori
 nificet, nisi ad eum ex Officio spectet, neq'
 contentiose quidq'm agat, aut colloquū
 ribus Vocē extollat, neve alios efficitis
 Nominibus uocet, neq' proprijs p' diminuti
 oem in contemptum, nec solum Nominē
 Patris, sed Nominibus in Nostra Religioe
 solitis. Praeter Generales & Superiores
 Ministros, quos Nō Officij appellare po
 teant. Curet Superior quoad eius fieri
 poterit ut i de' oēs sapiat, i de' dicat
 oīs sit iudicium Unū & Voluntas Unā
 quo fiet ut iuncti inuicē fraternā Pha
 ritatis Vinulo efficacius possint Dei

obsequio & proximorum Utilitati se man-
cipare. Quia autem de ijs quod domi aut in
ter fratres agunt cum sicut alicuius uita
uenit, grauitur pernicia. Doctrinas diffe-
rentes si quod oriuntur uerbis, lectionibus
aut scriptis libris, idem uidebitur. Nullus
in Religione Typis mandet sine approbatione
& consensu Oratoris, idque ratio fiat. Et sub
sine auctoritate sine sub promissis aditus
ambitioni tollat. In nostra Religione pullo
modo permittatur animorum perperis ad alt-
eram partem factionis, quod solet esse
inter Principes, inter ciuitates & Reges,
seminariū enim grauius malum esset. Sed
sit inter nos quidam Universalis amor,
quo partes omnes licet inuicem contrarias
sint, in Dno complectamur, & pro eorum
Unione oremus.

Capitulum
De Gymnasijs & Scholis
Pijis fundandis.

Cum diligenter puerorum eruditione ad qm
 tamq̃m sui peculiare sine Religio sua
 intendit, Reip. reformatio (ut plurima Ce
 cumenica concilia affirmant) dependeat;
 nulli dubium erit, quin Institutum suum, si
 quā san. debeat diligenter exerceatur,
 sicut ante hac observatum ē, sic post hac à
 multis Civitatibus, Oppidis et castellis in
 statissime petat. Quare summo p̃e curandum
 est, ne plura gymnasia seu schola p̃ se
 admittant, quam ipsa Religio commode
 de necessarijs Ministris p̃vovidere possit:
 quin p̃tius in ijs, quæ tam admittant
 magna adhibeat diligentia, ut vobent
 et efficiant, ante alienius Gymnasia
 admissioe. Quod semper superiores obse
 runt, curabunt. Qui autē Institutum
 opam p̃stulerunt, Ecclesiam imprimis,
 cum necessarijs, sed quæ pauperum con
 veniens sit sup̃ellectili ut sup̃ dictum
 est; et Scholas Pias ad dispersos in
 Inuendos, et domus ad Novitiorum habitatoe

cum vili suppellectili, et Bibliotheca ne-
cessaria, et horum contiguus, ad euitandu-
m parabit. Circa Vicum, in Capite
de Paupertate dispositum est. Quod bo-
nomi Stabilium Dominum, ad Sede Apo-
stolica statim deuolutum censetur. For-
ma autem et modus adificationis, pro No-
uissimo Instituto exercendo commendamus, ut in
eis vera paupertas conseruetur, ad Patrem
Gnate mittatur, qui in eis obseruari fa-
ciat paupertatem, et simplicitate, ut in he-
iustmodi domibus possit à Nobis Regula-
ris obseruantia in suo vigore conser-
uari, non minus quam duodecim ex Annis
in singulis Oppidis commorari poterunt.
Idem Superior curabit, iuxta laudabilem
Clementis Octauum Constitutionem. Quo circa
in hoc nisi ex urgentissima causa Pater
Gnatus non dispensabit. Quod si aliqua
domus iustas ob causas relinquenda erit,
id sine licentia et consensu Patris Gna-
tis non fiat, qui adhibito ad hoc consilio

Sibi Apistatium & aliorum quos ad hoc idoneos
iudicauerit, Oratio praemissa et re ma-
nere considerata, quid faciendum sit, decer-
net. Onus vero regendi Seminaria non
mittat Nro, neq. Secularis Conuictum!

Caput 9um

De Gubernatione Gymnasiorum Seu Scholarum Nrorum!

Uniformitas in modo gubernandi domo Nro
particulares Nri erit magna utilitati, ex
ternis vero exemplis & adificatione. Quasi
ergo Nralis ut ab obis quoad eius fieri po-
terit eadem forma observetur. Singulis ergo
Domibus, Singuli ministri locales assignentur,
in Varijs Amovitionibus, obedientia et
humilitate probati, in rebus agendis Nri,
qui domus discretois habeant et sciat suo
loco et tempore seueritate cum benignita-
te misere. Sint etiam tali Urbe & Amovitione
prodditi quibus Nralis, seu de eius ordine
Provinciali tuto potestate committere possit.

Minefiri ergo officium erit in primis Cratoe
et Panchi deſt. deijs domum et Scholas Plas,
quaſi proprijs humeris ſuſtinere deinde cu
rare ut regula et conſtitutiones ab omibz
ſibi ſubditis obſerventur, illa etiam ſimiliter
qua ad diſcipulos externos ſpiciunt. Invi
gilabit etiam ijs, qua ſuorum ſubſtituta
domi qm ſanis ſanitati nocere poterunt,
eos defendere, dum praecauendo, ad etiam
remedia oporuna adhibendo, ita ut magis
in ſtate et literis proficiat. Conſiderabit
quomodo quicqz ſuo officio fungatur, ut ſe
poſſit quemqz in illis uel confirmare uel
remouere. Curet etiam ſollicito ut in obz Mi
neſtreyſ domus ſibi commiſſa idonei Mi
neſtreyſ ſint maxē in executionibz litera
ryſ et ad bonos mores ſpicientibus, eosqz ſa
pius inuiſet, et pbet, ea ſibi iniuncta dili
genter exequantur. Huiusmodi Mineſtreyſ
commouari poterunt p ſpatium niſi annum
in illa domo ubi deſtinati fuerint, poterunt
tamen citius mutari, ſeu diutius conſeruari

man, Si id Patri Gnali seu Provinciali expe
 diens videbitur. Inter alios Ministros erit Con
 fessorius, ad confessores Scholasticorum ex
 peditendos, qui multam charitatem, benigni
 tate trahat corda adolescentulorum, ut ipsi
 oes sicut Verum Patre, et Venerabili Patre
 sint si fieri poterit, et alius Sacerdos, qui
 praesit Coenae, quae dicitur continua, a de
 cem uel duodecim discipulis, per Ordinem
 faciendam, mane et Vesperis durante literaria
 exaritatione, pro exaltatione Sanctae Cath
 olicae, Haeresis extirpatione, Principum Sa
 tholicorum Unionem, et bono regimine et au
 gmento Nostra Religionis. Docebitque praed
 ictus Minister, quomodo se debeant pue
 ri ad Sacramentum Paeenitentiae, et quomodo
 ieros et Sacramentum Suckanftia, facere
 et modum similiter, quomodo etiam fieri possit
 orandi, et alia per ipsorum capacitatem. Ad
 supra Scripta et alia necessarii ministeria,
 tam in Scholis quam in rebus domesticis,

plurimum confert rempōis ordo, ut Scilicet
ſi hinc hōis ſignūm detz, quo audito
oēs ſtatin eplam capri apuīs effigiem
relinquendo, ad qd uocantz, ſe conferant.
ſurabit etiam ſupior, ut temporibz con
quīs ſignūm campanā huiusmodi immu
retz, et ſimilit̄ confert, ut Magiſtri dix
ſi, q̄ diuerſitate, numero, et capri audi
entū confirmat. Quo ordine plurimum
ſcholāſtici p̄ficere ſolent et ita quino
ui ad ſcholas accerūt p̄uidē exami
ne in hīs ſtaſibus, cum hīs q̄ p̄ſce
ptoribus, qui ipſis conueniūt colloretz,
de quibus hīs ſaltim in anno examen
ſtat, quo diligentes ad ſuperiores ſcholas
gradum faciunt. Et cum in omni ſere Rep.
pro ſortē p̄te incolā ſint paupes, qui ſi
licet ſuos in ſtudij litterarū ad modicum
tempus ſuſtentare valent, caret ſupior
ut huiusmodi p̄uis p̄uī deat̄ de ſeli
genti Magiſtro, qui eos doceat arte re
cte

literas formandi, et computa faciendi, quo
 facilius qsq; sibi necessaria acquirere possit.
 Libri Vbi hui; privilegendi sunt nullo modo
 nisi moribus pulcherrime nocere possint, neve
 qd inhonestu; aut minus conveniens ex
 illis capi possit. Libellus doctrina; suasti-
 cans, in schola a discipulis edificat; et ali-
 quod illius pte; aliquo die designato cu-
 iusq; hebdomada; decantabuntur. Magistrus
 in qua etia; in Vno; Ecclesijs et in alijs
 si id Superior ex pcedens iudicaverit. Diebus
 Dominicis, et alijs consuetis festiuitatibus, pu-
 blice ad iorem Dei Gloriam et proximo-
 rum utilitate; pueni; exercitabuntur. In Scholis
 Vno; nec iuramenta, nec iurid; Verba aut
 facta illata, nec quid inhonestu; aut dispo-
 luti in discipulis pmittat. Sed curabunt
 Magistri ubi occasio se obtulerit ad obse-
 quium et amore; Virtutum; benigne eos indu-
 cere. Et ut eis ex Voto succedat in pte; scho-
 lis, ante lectio; initium, dicat aliq; dno-
 re

Oratio Solita, quam Magister et discipuli
apertis capite & vultu imagine genu flexi
audiunt. Denique propter eos qui tam in disti
gentia suis sunt studijs adhibenda quam
in his quae ad bonos mores pertinent, peccata
uevint, et cum quibus sola Verba non
sufficiunt, corrector consuevit, et iuxta
Legionis praescriptum eos Verberet.

Caput X^o

De promovendis ad Studia Literaria.

Cum finis ad quem Nostra Religio per
vicia Scholarum suam tendit, ut sup. dixi
mus, sit juvenum eruditio tam circa Chri
stianam pietatem, tam etiam circa humani
ores literas, ut sic edocti vitam consequi possint
sint aeternam ad eam finem vitam consequentem,
praeter vitam spirituales exemplum, doctum

nam, et modum eas tradendi necessaria
 esse duximus ut postquam in his qui ad
 Professioe admissi sunt apperebitur Veris
 in Virtutibus non nihil proficere de fun-
 damento literarum et modo eas proponendi
 cogitandum erit. Proinde singulae domus
 nostrae duos ad minus alumnos ex nostris
 ut discant sustentabit, qui suppleri possunt
 sint locum cum quis morbo uel alia
 iusta causa impeditus fuerit, donec re-
 ligio domum Unam habeat, in singulis Pro-
 uincijs quae sub Provincis illius do-
 micibus ministros idoneos suppeditare
 possit. In qua ultra ~~Latine~~ Rhetoricam
 & casus conscientiae (nisi per Nros) in
 alijs Sciencijs non procedat. Et qui ex
 Nris literis humanioribus ueraciter suis
 temporibus de his disputabunt quae ad
 illa studia pertinet, coram aliquo qui
 eos dirigere possit. Similiter etiam in com-
 ponenda soluta Oratore, aut carmine seu

Seu Thematics ibidem ex tempore ad ex
plorandum ingenij promptitudinem eos exer
cebat; et in alijs etiam exercitijs
prout Superior expedire iudicauerit. Hi
oem litterarum Studijs communitatis
ne loquantur. Sint etiam aliqui ex Nobis,
qui Nouitios in Secundo Statibus anno,
si Superior bene uisum fuerit, doceant
non solum modum docendi doctrinam Chri
stianam, sed etiam modum litterarum recte
formandi et computa. faciendi, quos ad
id idoneos etiam et plerumque inuene
rit, in eo Instituto officiat qui si ali
as suo tempore idonei reperiuntur. Quibus
Seu de eius licentia Provincialis ad com
munia officia in qualibet dono et Pro
uincia eas promouere poterit. Idem quoque
Superior determinabit in illis qui ad pub
licandos pueros in principijs linguae lati
nae singulare talentum habebunt. Ad uen

tat ante Superior, ne illi qui studijs vacat
 tempus aliquod extra reverentis ordinari
 as, oho absumant; neve Curatoris assi
 duitate et animi modestia negligant.
 Verum ita studia cum pietatis ardore
 conjungat ut alteri alteri emolumento ee
 possit. Parabitur ut bis singulis annis
 ante Resurrectione p quinq; & sex dies
 et ante festum Nativitatis Dni p decem
 dies ad Novitiam vel aliquo commo
 diore loco se conferat ut Exeritij
 Spiritibus et uokm' renouate Spiri
 tui favorem recuperent, et augeant.

Caput Xmu

De Disciplina Uniformi in Scholis habenda.

Non solum in domestica disciplina oes
 Domus nostra eundem modum servare debet
 ut cum quem ex una in alia domum

migrare contingat eadem prorsus exercitia
ubiq; inueniat. Itaq; ab obg Superioribz
sollicitè curandū ē ut in obg Scholis ea
dem doctrina idē modus ead tradendi,
seruetz. Int' ergo circa hoc quilibet
Localis Minist' suadē diligens, ut qui pu
eri legere discunt, ijs libris utantz, qui
non solum optimis characteribus insigni
ti sint, sed ex quoru lectioe tam pueri
quā eoru parentes fructu percipere possit.
Qui vō ante scribendi capiunt discere,
int' has utantz etia libris, qui tra
dunt quibus literis quodq; uerū scribi
debeat. Qui autē ad discenda Ru
dimenta Grammatica accedunt, eisdē
regulis ubiq; utantz, nisi de licentia Se
necalis in aliqua distanti Prouincia
aliud expedire uideretz. Et quoniam
tam in tradenda Grammatica, quā ali
ā quāuis Scientia, ad discipuloru

Utilitate plurimum confert. Si aliquo fau-
 li, Utili, & quoad eius fieri poterit, breui
 methodo magistri d. Urbani, opera pre-
 terit erit ut ex peritissimis in hac mate-
 ria Viri, qui optimus usus fuerit, Deli-
 genter.

Finis Partis 2da

Partis Tertia
 Caput Amum
 De Capitulo Gnali

De duplici capite poterit Gnalis Con-
 gregatio conlocari, uel ad Noui Ministri
 Generalis electione, uel p aliquibus Rebus
 grauibus ad statu Religionis pfecte di-
 rigendū pertinentibus. Quoniam capitulo Gene-
 rale indicium fuerit à Vicariis, seu in eius

Defectu ab Antiquiore Assistente, ad Noui
Ministri Gnatio qui in mornu locu duc
cedat electione. Huius modi forma seruetur.
Conuocatis in Unu Patribus, qui in capi
tulu ingressuri st, qui saltem a septennio
Professi in niennio Sacerdotes sint, hoc
tabili eor Vicarius, ut ad bonam Reli
gionis gubernatione et iore Dei glo
ria futura electione pnd meditentur,
Oracibz, Altaris Sacrificio sepauantes,
infirmatione capientes, si opus fuerit
ab ijs, qui eam bene dare poterunt, aspe
rendo damnatioe plurimum animarum,
nina Religionis, et plurima scandala fe
cutura, si talem elegerent, qualem non
debet Pralatu. Sicut etiam de graui
tate periuurij, de sensurio sceleratissimis
et alijs huiusmodi ut in Dei timore vo
cales ad optima electione bene dispo
nant. Post tertiu Vero die locu ele

ctionis ingrediatur, quo tempore exponet
 in Silesia S. Sacramentum, ad impe
 wandam gratiam a Deo electionis illius,
 in quo major numerus Dni splendeat,
 major presentia, & Religionis rerum
 experientia, cum Maiore Dei Timore
 copulata, cognoscat. Neq. Eni apud se de
 finiatur, quem sint electuri, donec in locum
 Capituli ingressi demum se Ordine parave
 rint. Hoc modo triidui tempore unusquisq.
 sub pena excommunicationis lata sententia
 teneatur Vicario seu aliquibus ex Anti
 quioribus Professoribus manifestare quid ad
 Vicario conferret. Si sciret aliquem hoc ma
 nus affectare uel etiam hoc affectare di
 recte uel indirecte id procurando uel
 signo aliquo declarando. Qui autem de hu
 iusmodi ambitu conuictus esset, a chi
 uo & passivo Suffragio privetur, ut in
 habitus, ad eligendum dicitur, & ut ipse

eligat, nec in eam nec in alia congregacione possit Unquam admitti. Similiter etiam in unum parum qui pro aliquo eligendo aliquem inducent uel sollicitauerit. Ipso vero electionis die, oēs celebrabunt Missam de Spiritu S. uel S. Altissimi communione sumant ut eod. dirigat in electione optima facienda. Postmodum ad signum sacramentalis uocent oēs, qui suffragium hinc poterunt & unus ex ipsis de signatis à Vicario Concione habebit in qua in genere nullo dato signo quo particularis aliqua Persona significet, ad electionem eius Ministeri qui ad iorem Religionis Utilitatem (ut sup. dictum est) conueniat, exhortet per Spiritum Domini dicit hord, quā finita dicitur Hymnus de Spiritu S. Veni reator etc. Postea à vero ab aliquo deputato à Vicario, predicti oēs includantur ita, ut

nec inde egredi, nec eis ad victum aliquid,
præter panem & aquam dari possit donec
Ministrum Generalem elegerint & forma quæ
sequitur erit observanda.

Imprimis quisque eorum seorsim erabit Deus,
et cum nullo alio loquendo in rebus suis
ante Domini conspectum. Ex his quæ prius in-
tellexerit apud se statuet quem sit ele-
cturus et in charta scribet Secreto Non
personam quam eligit in Ministrum
Generalem et ad hoc spatium unius horæ
ad summum præfigat. Deinde ad se
des suas oēs conveniāt et tunc Vica-
rius cum Secretario (qui per Secretarium
fragia eligendus est) inter Vocales ele-
ctus et alio ex ipsdem ratione similiter
electus qui simul assistat. Præterea
à sede dabit obsequium Resolutione Generale
ab obsequio censuris ad hunc Canonicæ ele-
ctionis effectum, non excedendo limites

Sua auctoritatis et cum iuramento presta-
bit se n̄ admitturū nec excusurū quem
piā quem n̄ debet. Postmodum inuo ca-
tā Spiritūs S. grāā accedat Vicarius
cum suis socijs ad mensā in medio po-
sitā et prius Schedulā suā plicatā
in capsulam seu vna clausā p rimū
lam immittat praestito prius infra scripto
iuramento.

Forma iuramenti.

Septem inuoco cum oī Reuerentiā Je-
sum Christū qui est Sapiētia Aeterna
quod ego N. eligo et nomino in Mini-
strum Gnale Religionis Pauperū Mō-
dei S. P. quem sentio ad hoc munus
ferendū aptissimū.

Hoc facto accedat Secretarius et eundē
ordine seruabit. Similit̄ et testis electus;
deinde singuli iuxta ordinē suū anti-
quitatis Similit̄ facient. Quibus fi

nitis Vicarius Urnas agiat, Schedulas effun-
 dat, uidentibus obq. simul numeret
 an. correspondeant numero Vocalium. Expli-
 cet ea Secretarius et ostendat Vicario,
 et tercio adjuncto et Suffragia cuiuscuq.
 electi Legissim scribat, et collato Unq.
 cum alio Suffragiorum num'is, qui plus
 quam media Suffragiorum parte habu-
 erit erit Minister Gnatis, et tunc Vi-
 carius Gnatis formabit decretum electi-
 onis dicendo:

In Nre P'ris et Filij et Spiritu S. Ego
 N. tam Nre meo, quam ceterorum eodem
 Sententiam eligo, N. et declaro in Mi-
 nistrum Gnatis Religionis Pauperum Nris
 Dei S. P. Quo pacto statim oēs ad
 reuerentiam ei exhibendam accedat et
 utroq. genu flexo manus ei osculentur.
 Quia Nre electus fuerit nec electione
 nec reuerentia excusare poterit. Deinde

Simul oēs dicent Te Deum laudamus. Et.
Si Verū n̄ fuerit qui exierat mediā p̄tem
Suffragiorū, habeat alia viā comp̄m̄sionis.
At eligant quinq̄ electores int̄ oēs Vocales
qui nimirū ad hoc munus plura habuerint
Suffragia et quo p̄ter pars horū quinq̄ se
cōm̄ inclinabit ille sit Minist̄ Gnalis
et p̄mulget eiq̄ reuerentiā exhibeat,
et Deo t̄m̄ gr̄as agant ut sup̄ dictū ē.
Post promulgatōē et t̄m̄ p̄manōē
nemini licitū sit aliquid tentare cōtra
electōē nisi Schismaticus et author seu
ind̄ Religiois haberi velit et incurre
re in p̄nā excommunicatōis latae Sententiā
aliasq̄ graues p̄nas p̄ arbitrio Minist̄
electi et Religiois. Sum̄ Verō Congregatō
Gnalis conuocata fuerit, quā saltem Sexto
quoq̄ ann̄ conuocabit̄, vel citius p̄t̄ ex
p̄dire iudicauerit Ḡlio, die ab ipso deputato

ut in illa agatur de rebus pertinentibus ad Le-
 gationis gubernationem. Super quibus Sanctus cum
 Assistentibus definire non poterunt non erit
 in clauso Patrum necessaria, licet curandum sit
 ut quam expeditive fieri poterit, quod tractan-
 da sit, absoluantur. In qua Congregatione Sanctus
 duo Suffragia habebit et qualitatem prece-
 dentem ceteris Patribus. Sed quia ex prima
 et Summa Sapientia discendat oportet ea
 Lux qua diiudicari possit quod statuere
 conveniat, imprimis Missarum Sacrificia
 offerentibus, fidei Curas in loco ubi Congregatio
 habebit, et in alijs domibus vicinioribus pro
 totum illud tempus quo congregantur Patres
 et tractant res in illo conveniunt de finien-
 da, ad Divina gratia impetranda ut optime
 de liberentur quod tractanda sunt. Deinde se-
 mel aut iterum ob congregatis Mini-
 stris Sanctus Deinde Ministris Provinciales

Ministri Locales alijq ad Congregatione
Vocati, quod eis tractanda uidebuntur, radesq
eand' id quod sentiat postqum diligenter oia
confiderauerit a Deo etia commendauit
sint, coram oibz breuiter proponet et postqum
p'p'auerint Summa Scripta in medio relin
quunt, ut si qui uelint ea legant et qd eis
de re sentiant dicant in sequenti Congre
gatione. Rebus hinc inde agitatis in illa
uel pluribus Congregationibz. Si nihil manife
stum in altera parte consensu uideret, com
muni omnium consensu, quatuor ex his,
qui int' sunt conuentu et in eo jus hnt
Suffragij, pluriu Sententij qd alij se
stare permittit elegat, qui quod res opus
fuerit cum Ministris et oia de qb. agit
decidat. Quod si oes eiusdem Sententia
conueniant quo uoxit Maior pars id p'd
ferendum, et a tota Congregatione ut de manu

Si admittendus erit. Si tunc Minister G^o
 ea corporis Valitudine esset ut in
 rebus ob. tractandis inter se, ⁹¹ ipse alius
 suo loco substituere, et sic sigillatim res
 ob. conscriptis per ⁹¹ non parvi usus fuit
 quod Secretarius & Scribae, et in plena con-
 gregat. legat. Vbi etiam alicui usus
 huius fuit, quod in eare sentiat dicere ei
 licebit. Sed oia tunc arbitrio G^o ad
 definitionibus relinquenda, consideratis de-
 nuo illis, quae deusa sunt et modo in
 dicto usus conscriptis, Secretarius in
 libro ad id designato, ea postmodum
 divulgata scribet. Si qua vero de causa
 gravissima (quod Legatus) Minister
 G^o a Mune suo amovendus esset, sequens
 forma sequetur.

Apprēntes cum Provinciali R^o Simul atq;
 eamen aliquod ex infrascriptis in Patre

Et si Solide explorauerint rem de Tribus
viciniis Prouinciatis q̄ literas a
tribus saltem p̄ Assistentibus consui-
pras, significabunt. Quod si per pau-
asessent Assistentiu et dictoru Pro-
uincialiu Etis congregatio conuocabitur
et in ea n̄ admittetur donec Vocatus fu-
erit Etis. Causa autē ob qua amoueri
potest et debet Etis a suo munere, haec s̄t.
Crimen haeresis, Carnis incontinentia, si
Locovs aut remissus fuerit in regimine,
permittens subditos in peccatis mixto
Patri scandalo infortescere ita ut Reli-
gionis labefactio uel dissolutio imminere
videatur, deniq; si aliqd̄ crimen commiserit,
quo p̄ leges civiles uel p̄ Sacros Canones
depositionis pena puniendus est. Conuo-
cata igitur Etis congregatio ad qua soluta
huiusmodi causa cognitio spectabit, Assi-

tentes cum Provinciali Lro, ad quod tm summi
 nis instructio et causa format Spectabit,
 et qd contra Grem exploratū habuerit ex
 hibebit. Verumtn ne de h locus calumnijs
 in formanda huiusmodi causa contra Grem
 curabunt. Assistentes et Provincialis Lro
 ut testes ad informandū seu p bacoē
 faciendā contra dictū Grem. Sint conte
 stes et bona existimāōis et famā, et si
 qd odio vel cupiditate seu alia injustā
 causā depseverint, gravit a Sup dictis
 Assistentibus puniant, ut debita suppli
 cū tanquā Paternā famā destructores,
 suscipiant. In hac die congregatōe ut dictū
 est Lupus Dr Gtus n̄ interveniet. Sed nig
 Assistentes causā pponat et probatō eū
 minis pducant. Quod si re probē cogri
 tā Sed Patres ex his eū amo
 uendū judicaverint Vocabit Gtus posse
 in ea Patres in eū Sententiā deponitōis

infligere, in rade eius honoris habere Velle.
Si ipse sponte se suo mun^o ad seauerit
quod ex sibi commodum et Proibg iucundum erit.
Si tunc vel etiam in Principio causae suo mun^o
neui ceperit, cuius ceptione Pres accipiat
et tunc primus Assisrens in Virtute Sancti
Obedientia praecipiat ut Secreto celent,
quidquid de Pre^o G^o dimouendo actum fu
erit deinde publice G^oem suo modo re
cepisse. His actis ad Noua Paris G^o
electio modo superius scripto procedatur.
Si autem dudum ex tribus partibus patrum
Congregationis depositioni G^ois non consentiat
aut si crimina in eum prodicta non satis p
beat, tunc Pr^o G^ois in Congregatione Veretur,
cumque tunc totius Congregationis his verbis
quae in eum dicenda Congregatio statuerit
primus Assisrens corrigat et Pr^o G^ois hu
milit^r audiat, nec se excuset sed emenda

de Divino fretus auxilio polliceat. Quod oia
 sub eodem obedientis precepto oēs celebrat,
 et ne illa congregatio nihil egisse et frustra
 convocata videat, decebat patres aliqua
 quod ad Religionis et disciplinam observan-
 tiam et perfectionem pertinere iudicaverint.

Et ita fiet ut congregatio ad ea tantum
 habenda credat vocata esse. Patrum si
 quis non ob aliquod crimen sed ob senectutem
 aut infirmitatem inhabilis ad regendum Reli-
 gionem videat a predictis Assistentibus
 et Provincialibus non moneat ut sibi eo
 adiuvare eligat, quod si recusaverint tu-
 pra dicti admonitores simul cum tribus vi-
 cinijs Provincialibus Secretis Suffragani-
 is eligant coadiutores qui una cum Assisten-
 tiis oia moderent usque ad novum quod electi
 ad.

Caput 2um

De Ministro Generali.

Sicut in ob rebus publicis seu congregatis
bene conspiciuntur, prout eos qui per fines par
ticulares et specialia Ministeria ad com
mune bonum tendunt, necesse etiam est, Unum
esse qui boni Universalis curam habeat, et
ut ad propria finem ad illud aspiret. Sic
etiam in hac Religione per eos qui par
ticularibus Domibus Scholis pijis, Munici
cipiis in quibus huiusmodi Scholis Pueri
vel pro tempore erunt, profuerint, necesse est,
ut aliquem qui hanc finem sibi constitu
at ut gubernet, conservet, auget, et
hunc corpus Religionis, et huius erit Mini
ster Christi cuius fidei et presentia creden
da est prioris Religionis administratio. Sit
ergo prout dicitur ad gubernandum
hunc, in quo omni Unum exemplum erit.
Pudeat charitate multa ac patientia sub
ditos regere eandem eadem servet nor
mam disciplinam, communi mensura, communi

Victe si id Sanitas promiserit, communi Respi-
 re utatur. Una seu ad summum duas cellas
 haat, nullo apparatus ornatas, sed pro
 vima negotia hinc poterit unus frater op-
 arum, qui sibi ubi opus fuerit Minister.
 Et cum electio eius duobus modis fieri
 possit, videlicet ad tempus aliquod definitum
 vel eius vita durante Religiosi proficit in
 ga experientia et in gubernando exercitio
 et hinc particularis notitia et erga eos-
 dem auctoritas magnoque consensu ubi ce-
 ne hoc munus obediatur, ad vitam etiam ad
 tempus aliquod eligendus erit.

Accedit autem ad locum hoc commandi ex eo
 ut Religio in rebus, quae apud mundum laborem
 requirunt, semper occupata his Congregationibus
 novae electione, tunc quoque tempore mi-
 nus distractionis, minus laboris, minusque
 imperio patitur. Habebit Minister Religio-
 Catholice Unus ovis domum Religiosis

et alteram Personam quod in quavis domo
et Provincia Vestanti n. solus Professor
Deo etiam eorum qui in praedictis exercent
ubi eorum Nomina et qualitas fideliter scri-
batur. Quem Catalogum singulis renovandum
curabit. Et cum dies obitus cuius inces-
sus sit, debet S. Vicarius nominare in
Scriptis qui post eius obitum uices eius donec
alius eligatur Minist. exerceat. Quod si morte
preueniens fuerit huiusmodi munere fun-
gatur primus in Professore ex Assisten-
tibus. Nouitiorum Magistros et Provincia-
les euerbit Minist. S. uel confirmare
uel auerere uel ipsi mortuis alium in eorum lo-
cum eligere. Similiter etiam et Visitatores
ue Provinciarum siue etiam particularium et
morum. Inuigilabit etiam ut ad sacros ordi-
nes, qui digni sunt solum promoueat et con-
lit ad confessionem audientia secularium.

pro curia in loci ordinatione approbatae.
 Conuentioni autem facultate quadragesi-
 ma tempore et Auentu n nisi in propria
 ecclesia alicui concedat. Ad hoc Glem
 etiam spectabit eligere Procuratorem Glem
 qui Lomb. semper residere debeat, cuius pro-
 curat totius religionis negotia gerere ac
 diligent expedire, ne quis quos alius pro-
 pter eius negotijs seculo modo immise-
 rat, atq; speciali Pri. Glem facultate.
 Negotia vero quocumq; et quauis Do-
 morum, siue personarum sint ad eum trans-
 missa priusquam suscipiat Pri. Glem sim-
 pliciter patefaciat, atq; adeo quidam indices
 singulis egerit, si momen h alicuius fuerit
 Glem Glem deferat. In constitutionibus
 Pri. Glem si rei alicuius et persona vehe-
 mens ratio id exigere uideat, dispensare po-
 teat. Similiter et Provincialis et particularium

Domini Ministri locales in suis quibus locis
Alia in sententia meminerint ubi necessi-
tas non est nullo modo majori. Non tamen di-
dent. Videat em Provinciales et alij In-
feriores Ministri, quid, seu, quomodo, qua-
rae condit, ne forte pretextu dispen-
sationis abusus inveniatur. Sed sit illa in
casu aliquo Particulari et parvo Vicibus,
et cum aliquibus tunc qui huiusmodi dispen-
satione indigere videantur. Si quid vero res
maioris momenti acciderint consulatur
Istis qui super huiusmodi rebus habet facultatem.
Et quia huius Religionis Institutum
Operarios et Ministros ut super diximus omni-
vitate proditorum requirit et inimicis huma-
ni generis nunquam cessat Religiosis infidias
reddere, eis proditorum qui Scandalum reip-
sum praebere possunt ne a licetius culpa
Religio detrimentum patiantur. Statuimus
ut si aliquis Proditor ab aliquo tempore

in fimen heresis seu vehementer heresis in
 opinionem incidit, aut vitio carnis Nestor
 Instinctu ualde contrarie notatus fuerit seu
 ut inquietus in Religione aliquis ad schisma
 seu contra aliquam consuetudinem tanquam
 injustam sollicitauerit, postea eo casu Pr
 Olio seu etiam Provincialis de eius ordine
 a Voto Paupertatis et Obedientiae cuiuslibet
 cordis fuerit absoluerit et si factus Opus
 fuerit, etiam a Voto facultatis, et ne ali
 os inficiat doctrina sua et exemplo a Re
 ligione secedat, in quo ad eius fuerit potest
 expellere. Insuper si aliquis Professor etiam
 ad sacros ordines et monachum habitum relin
 quere seu a Religione discedere presumpse
 rit, sit ipso facto Suspendendus et si de
 brauerit in pena a Irregularitate se inci
 dente sciat, iuxta formam Breuis Pauli V.
 Et tam Sacerdotes, quam alios Professores
 qui huiusmodi delictum perpetraverint, post
 se Superiores si opus fuerit seculari iura
 etiam inuocato in carcere mittere, et ut

respicat qua tenentur diligentiā patientiā
Charitate eorū iuuare, qui si p̄ annu' inco-
nigibiles sint et p̄sistuerint, ut supra dictū
est Superiores eorū dimittere poterunt, ex quib.
si aliquis ad titulu' Pauperis ad Sacerdo-
tiu' p̄mōnis fuerit tandem teneat Suppen-
sus, donec habeat unde Sufficiens p̄sistat vi-
uere, ut ita cauius eorū in Religione vi-
uant.

Caput 3^{iu}

De Assistentibus

Cum ex optimo Divi G^o regimine et
universa Religionis bonū dependeat ne
multitudine regionum et multa sollici-
tudine p̄vidy Valitudinis oblitus ex-
ternus, celestiam internus obruat; Congre-
gatio nominabit quatuor Assistentes p̄
Secreta Suffragia oī Urbis p̄vidit et in
Religionis rebus exp̄tis, qui filiali pro-

denha & charitate circa externa quae ad i-
 posum pertinere poterit et circa corporis
 etiam valetudine si quis frant, in sup et in
 lilo in rebus dubijs discernendis. Quoniam sen-
 tentijs quoad eius fieri poterit uterq. circa
 ea Verbo quod ad spiritus fenore p hinet,
 curabit qd admonere seu necepari
 ipsius, ad huiusmodi deputari, quod res opo-
 fuerit eum in Dno humiliti iuvare. Si ali-
 quis ex Assistentibus in aliqua re gravi
 evidenter defecerit poterit P^r G^l ali-
 u in eius locu usq ad Congregacione
 nominare seu sufficere. Similiter etiam
 si aliquis illoru e vita discederet poterit
 etiam cum id necepari iudicaverit ali-
 quem ex illis p aliquod tempus p re aliqua
 gravi statuenda extra urbem in qua com-
 debet esse habitaco, mittere. Itemq P^r G^l
 eliget sibi Secretariu qui suo munere sa-
 nis facere possit quod officiu etiam aliq
 ex Assistentibus prestare poterit si ad id
 singulare habuerit talentu.

Caput 4to De Provincialibus

Cum n̄ solum Clericorum n̄strorum sed etiam
Scholarum Piarum & aliarum Domorum adauctus
numerus erit ut omnia commodè regeri po-
sint in Prouincias distribuenda sunt & sin-
gulis Prouincijs ad domos & Schola sua ap-
porentur quod S^{er}u^s S^{an}c^tu^s expedire videbunt. Si
militares & Prouinciales ab eodem consistunt,
qui bene eas regere possint, qui in Guber-
nate charitate & mansuetudine & beni-
gnitate D^{omi}nⁱ N^{ost}ri Iesu Christi imitentur, n̄
ut dominatores sed forma facti gregis e-
tunc lo magis quam Verbo subditos ad
S^{an}c^tu^m dirigat. Quod ut perfectius exequatur
habebunt suos consultores, quorum consilio
ut opus fuerit utentur & eorum confirmat
& S^{er}u^s S^{an}c^tu^s p̄sentabit. Prouincialis in sua Prou-
incia nullas regulas aut consuetudines
seu Ordines abroget, uel nouas inducat

in consilio. Et nisi sine graui dispendio, Et
 responsu expectare nequeat idcirco fiat cum
 consilio Sibi Apertentiu. Neque quare
 vobis potest et qua de causa factam sit
 Item admonet, cuius Ordinaes statim
 atq; recipit ab ob. sua Provincia Subditis
 obseruari faciet et qua ad bonam Guber-
 nacul. pertinet in aliquo libro ad id de
 signato describat. Et in loco commodiori
 huiusmodi faciendum curabit in quo libris
 et ea qua ad eam sua spectabit et
 vsum Provinciae Commune et Successoribus
 assignari possit obseruabit. Poterit etiam
 ut Etis usq; ad noui Provincialis electionem
 huc creatur aliquem de ipso relinquere
 nec si Provincia plura distaret ab
 vobis ubi debet esse ministri Etis residen-
 tia. Similiter etiam si necessitas iugeret
 alicuius ministri localis seu Magistri
 Nouitoni aut alterius cuiuscumq; Superioris

mutatioe facere. Si periculum est in mora,
et si aliquid ex iura dictis moreret, ad rem ali-
quod sui vices eius gerat. Substituere do-
na. Et sic certior factus, quid sit. Jurabit.
Item diligent ut in ob. Provinciae Sals Scholis
debito modo, in flapsibus ob. in libris pro
legendis, et in exercitijs spiritualibus. Quibus
Quas res pro se ipsa singulis annis visitet,
nisi legitima causa impediens fuerit tunc
enim aliquid idoneum loco sui substituat.
Visitatio prius facta (ut moris est) incipi-
endo a diligenti custodia et nitore, qui
Sacrosancti Sacramenti Sacramenti honorari
debet. Prosequatur deinde ad alia quae ad se-
ctas spectant. Quibus finitis accedat ad
honorem et in primis infirmorum. Si qui sint
Visitatio est in qua venerabili de ob. atten-
dat. Interrogabit superiores illius Domus, an
aliquid gravius in illa Domo aut Scholis suis
extra professionem intellexerint, et quod reme-

diu adhiberi. Sit An aliquis in illa Domo
 magis affectus ad sanguines celestia ad
 aliquem extraneum uideat. An exoriatur
 doctrina Christiana tam in Scholis quam pu-
 blice in Plecto, diligenter pagat. An eorum
 infirmos debita caritatis officia sequat.
 Et tandem quod fleendum pauperibus dentur.
 Inferiores vero interrogabit, quid sentiant
 de Vicis Vici, et de reliquis ad ipsos pe-
 tinentibus. Qui sentiant de Superiore
 et quomodo ab illo tractentur. An Superior
 impediant libertate ad Superiores medi-
 ahs scribendi. An aliquid nouent ex
 tra Confessiones de aliquo quod ei non pla-
 ceat. Deinde officinas des obferuabit,
 an aliquid Superius Pauperum non conuen-
 ium sit, an aliquid minus docent habeat,
 Similiter in cubiculis et lectis omnium. Ca-
 pitulum Provinciale de licentia Sctis, tam
 quor. Anno, circa res duras et difficiles
 illius Provincie, conuocabit, curabitque ut fiat

tempore, quo minus impedimento esse possit
bono regimini parochialium Domorum. Ad
quod accedent Ministri locales Domorum illius
Provinciae, et unus ex qualibet Domo pro
Sacra Suffragia selectus. Si qui vero Mi-
nistri locales venire non poterunt alii do-
cent Sacerdotes substituant loco suo. Ubi
vero celebrabitur Generalis mittent aliquos
qui illi sapienter intendant. Praesidebit
Provincialis uel eo impedito antiquior Apos-
tolicus illius Provinciae et omnia agant ad si-
militudinem Capituli Provincialis. In hoc Capitulo
eligi poterunt duo Vocales qui cum Pres-
bitero ad Sanctae Capitulum mittendi sunt et omnia
fuerint diligentiam expediant. Tunc etiam
si Presbiteri poterint approbabit Confessorum, Con-
cionatores et Magistros et quos sibi placue-
rit confirmabit vel removebit, exceptis illis
qui a Praeside Sanctae Capituli approbati fuerint. Muta-
bit etiam eos, quos mutare in Domino expedire

iudicauerit. Constituet etiam in qualibet Do-
 mo sua Praeuidens in spiritu non spiri-
 tualium qui sepius iuuet in dirigendis
 Ad id ad effectum et eorum pedelliarum
 habeat iuniorum in locus ac si Magister
 Nouitiorum sit. Romane vero iuniorum in
 reliquas, qui non excedunt triennium in
 sepiore vel adeo iuuenes sint. Ita tales
 qui a biennio suspensio huiusmodi missis
 io indigeat. Ministri vero quoniam deus
 laudiam in proprijs Domibus creabit offi-
 ciales Minores, eorumque prout sibi expedi-
 ens videbitur, mutare poterit huiusmodi
 Sunt Praefectus Sacrae, Bibliotheca, Va-
 leudinariae, Refectorij, Sanitarum, Vestimenta-
 rum, Corrector Dormitorij, iniuriam execta-
 rum ad Oratorum, ciborum emptor, elemosy-
 narum questores, et alii quos etiam ex Magistris
 si Provincialis responsum expectare inconue-
 niens iudicauerit. Illisq. Classibus suffi-
 cienter prouideat, donec Provincialis

responsus obtineat ad quod Sup. dicti Ministri
Locales Singulis hebdomadis Semel Scribat
de rebus Occurrentibus et ipse Provincialis
Semel Saltem quolibet Mense ad Glie
Scribere poterit. Reliqui vero ad Glie
Scribere poterunt quoties eis necessarium
id facere videbitur. Littere vero Glie a Nre
aperiantur nisi ab eo cui Scripta fuerint.

Caput 5to De Visitatoribus

Ut Summa paupertatis Vigeat int' nos et
se observantia, et Glie Visitatores, quod
ad huiusmodi munus idoneos iudicaverint e
liget, ut Provinciae integrae seu aliquas
Domes particulares, quoties Glie bene visu
fuerit visitent. Praesens vero Visitatoris erunt
ista: Viso prius Summo Sacramento obser
vabit diligent' quod et quod Vasa in sa
cristia, et quod Similib' ornamenta, ad cultu

Diuini prouentus, reperiunt, an in eis sit
 aliquid pauperum. Ad contrarium, si supflua,
 si uerica, si nichil da et munda et apte acco-
 modata apperuerit. Similiter uisitabit uisitariū
 in quo consistat, an ibi sint iuxta commo-
 nitionū numerum, in illa domo uestes ad uale-
 tudine conservanda sufficientes, an uero
 supflua. Idem faciet in singulis officinis,
 cubicula quorū et cubila omnia uisitabit di-
 ligenter. Tandem librum elemosinarū lauda-
 ri similiter et experiri diligenter uidebit.
 Summaq; illius et rerū p̄d sup. dictarū ca-
 tabit. Ad hunc referet ut quid ei necessa-
 ria uidebantur prouideri possit. Postmodum
 accedet ad uisitandas personas particula-
 res, infirmas ante ceteros. Et eos benigne
 foueat et ne eis aliquid desit omnino
 prouideat, monebitq; ceteros minus ne odio
 uel rancore ducti, quod dicenda et fra-
 ceat aut contra iam emendata et silen-
 tio premeda, producat. Sciscitetur sigillatim

ab otibus an suis officiis quis recte se habeat,
an requirit et conservet, unde reverentia, an
pax et concordia inter ad viget. An civi-
ta exercitantes Scholam suam debita ab
et Magistris Scholae diligentia, an alio
aliquo modo adolescenter melius erudiri
possint, et an frequentet Gratia seu
Congregatio diebus festis, similiter exerci-
tatione doctrina suscipiend et quid diligen-
tia circa hoc adhibeant à Nink. A quibus
Vero ratione conscientia exigere expediet
iudicaverit Ulter forma in Leipzig visitato-
ribus, vadi solita, de quibus ob ut sup.
diximus cetero rem faciet Pro Glem.
Visitator vero qui omnibus debet virtutum
omnium specimen praebere, communi Vichi
contentus erit, nec aliquo modo munuscula
à fratribus Nink consanguineis accipiat. In-
venit expensas si quid fuerint, ab illis do-
mibus quas visitaverit exiget. Item in
praedicta visitatione aliquid exploraverit

Quod remedio tempestivo indigere videatur,
 illud iuxta prudentiam suam adhibebit. Itaque
 Item, quid et quae de causa factum sit adho-
 nebit. Quae vero correctioe uel communi U
 privatae praedari poterit, ea modo illis exequetur
 quo melius ei expedire uidebitur.

Caput 6to De Confessorijs

Curabunt Superiores ut munus audiendi
 Scholasticorum confessorum ipsi solum ab Ordi-
 narij locum admissis Sacerdotibus imbuant,
 qui si fieri poterit sint pueri Atatis et quo-
 rum charitate exemplo pueri facile ad confi-
 tenda peccata inducantur. Sint etiam auditi in
 casibus in quos ut plurimum adolescentes
 incurvere solent, habeantque methodum faci-
 le interrogandi eos et in laude Castitatis
 Veritatis Religionis et aliarum Virtutum et
 militum in herbore aliquorum Virorum haec

aliqua Sanctorum exempla, quibus in illis
fuerit magis insinuant. Ita audiat illorum
confessiones, ut quantum fieri poterit illorum
aspectu fugiant, prospectum habeant, huius
modi munus diligent exerceo circa pu
eros, rem de Deo gratissimam facere. Ad qui
vero sacerdotes ad confessionem etiam scula
rum in his partibus exponant, post statum
conueniente etiam eandem et non ma
tuitate habeant, et non nisi de licentia
Episcopi aut Prouincialis deputari possunt
et priusquam mittantur ad Ordines locorum
per licentiam obtinendam, diligentissime a Pa
tribus Nris examinentur. Ad similitudinem fa
ciunt cum quis ad ordines suscipiendus
de licentia Super dictorum erit admittendus,
quod non solum presens, sed licentia et illi
bus ornatus esse debet. Obtenita vero
licentia absque Ministerio localis illius Locum
Consensu ad confessiones audiendas non

accedat. Confessioes Sacularium Salthim mu-
 liam non nisi in pectea audiant, nisi
 grauis dignitas uel aliqua ingens calamitas
 id postulaent. De illis accidit ne
 solus cum sola sit caueat, sed comes ibi
 maneat, ubi conspici possit. Nemini licet
 scire aliquid ab ijs quomodo confessioes
 audiant, nec ab alijs etiam detur ut
 in pauperes distribuatur uel alicui sacra-
 mento. Vnde respiciat, nisi prius sup-
 ior recognita licentiam concedat.
 Qui ex Nro uocabuntur ad iuuandos eos
 qui mori sunt proximi, ea haec in populo
 quod eo tempore in quo tantum e' momenti
 illi ee possint, tamdiu illis adsint quam
 diu sola necessitas exposulaent. Foris
 tamen ante, qui ad Sacularium forte pres-
 audiendas admitti fuerint nullo modo pu-
 erunt confessioes audire recuset.

Caput 7m

De Concionatoribus.

Evangelicis predicatoris officium ipse solum committat, qui bona indolis et p. claud. ubi specimen dederit; n. enim minus posse solent concionatores bonorum mentis exemplo quam ipsa facundia et eruditione. Praeterea publice aliquis non in lecta praedict, prius privati declamatio in communis refectio exerceat, optabit ut adinveniat a deputatis a superiore si quod in eo corrigendum videbit, et correctione humiliter orato ad suscipiat. Quia solum in concionibus proponat quod ad ea p. et utilitate auditoribus eruat ac commodata more cum pueris praedica verit. Ita oia quae dicturus est diligenter praemeditet, et auxilio diuino implorato humiliter se praeparat. Nemo publice

predicabit nisi a Gli. seu Provinciali li
 contra obnuent. Tempore Vero. Puer
 nis et Quadragesime extra ritus sectas
 nullus nūc predicabit et extra id tem
 pus nisi ex urgentissima causa, et de
 Provinciali consensu. In concionibus
 in Nris. Sectis familiarē modū dicen
 di quo Veneri. Rati. Pres. in Valicel
 la. De Vbis imitabuntur, curabuntur ut
 audiant mores pōtē infermentis, et
 ad Dei amore mundiq. contemptu eorū
 animi excitent atq. inflamment. Ab
 affectatis Verbis et rebus inuitibus ab
 Lineat et qui contra fecerit publicē
 dicendi ne ei detur facultas. Si ea
 habuerit et monitus non respuerit, a
 Provinciali seu Gnali facultate pred
 dicandi priuet. Nemo qui publicē pra
 dicabit diebus festis in hebdomada
 recuset ad puar. in Portorio vel in Sale
 dea. Leuonem hū. Quo. quantum fieri

potent et propriis Vno exemplo et do-
ctina facti aliquorum Laicorum exempli
confirmata ad De obsequium alliciat.
Nemo etiam eleemosynarum Suspendij Nunc pe-
tat, aut eo Nunc oblatas accipiat. Si quid
vero Eleemosynarum mar. nomine offeratur,
ad Economum Domus nostrae mittantur.

Capitulum Quin- tum De Ordine et loco cuiusque int' se.

Post Praedictum Henricum primum locum habebunt
Assistentes secundum sua praesepione
postea Provinciales, post eos Visitatores
res Sive Ordinarii sua Visitacione repre-
sentant extra Visitacionis tempus locum sua praesep-
tionis obtinebunt. Post hos Ministri Locales
particularium Domorum, post quos immediate
Legum Laicorum, postea Clerici, Praesep-

tum Tres Grauij professi tandem Nouitij in
 t' quod temp' sequet' professionis ordo. Si
 vero ex istis duo vel plures eodem
 die in diuersis domibus professione
 emittant, ille p'cedat qui in Antiquiori
 domo professus est. S' autem licet illi q'
 maioribus ordinibus initiati sunt p'cede
 dant qui minoribus his in eundem
 gradu p'cedit n' amplius ordinis sed
 professionis ordo habeat, si quis sua
 culpa aut p'na ad Ordines n' fuerit
 amissus, qui vero sua culpa professi
 onis locum amiserit. Si illi p'na fuit
 aliquot annos remissa fuerit in p'ntim
 locum sua professionis restituere intelli
 gat, sed maneat p'nt' eos o'ia qui su
 periores aliquos ordines suscepserint.
 P'ueno ne alicui consuetud' laqueus
 iniectus testat' volumus nullam hanc
 consuetudinem neq' aliam deinceps facien

damus obligare eos ad Cuprum, sed ad p[er]sonas
aliquas, solummodo iurisdictionis arbitrio impo-
nenda. In qua re videat ut sit diligens,
ne constitutionum Severitas relaxet. Cum
pa[ter] Ven[erabilis] h[ic] B[e]n[e]dict[us] curio b[er]oxij, qui aut
quodpiam substantialium votum, aut quod
naturali Divina, seu ecclesiastica lege
prohiberi fuerint, aut violare. Quod illis
in precepto sancti Obediendia virtuteq[ue]
a Superiore factum mandatum est. De
non Capitulum iste sup[er] dictas Consti-
tutiones immutare aut infringere, nisi
ex sex Capituli p[ar]tibus quinque concurrat,
non posse volumus atq[ue] statuimus.

Finis
Constitutionum.

Ad Omnipotentis gloriam
Dei Proximorumq; Utilitate

Nos inviolabili dictarum constitutionum
observacioni quantum in Domino adsumus
consulere dictisq; Propositis & clericis
specialibus favoribus et gratijs psequi
volentes ut eorum singulares personas
a quibusvis excommunicationis suspensionis
et interdicti alijsq; Ecclesiasticis sen-
tentijs censuris & penis a jure vel
ab hinc quavis occasione uel causa latis
ad effectum praesentium duntaxat consequen-
tibus hanc denique absolventes et absolu-
tas fore consequentes supplicacionibus eorundem
nobis super hoc humiliter supplicatis inclina-
ti. De Reverendissimo fratri Nostri Sacra-
rorum Sanctae Ecclesiae Cardinalis negotio-
rum Praesidentis et Regularium Praesidis
Abbas consilio constitutores praedictas

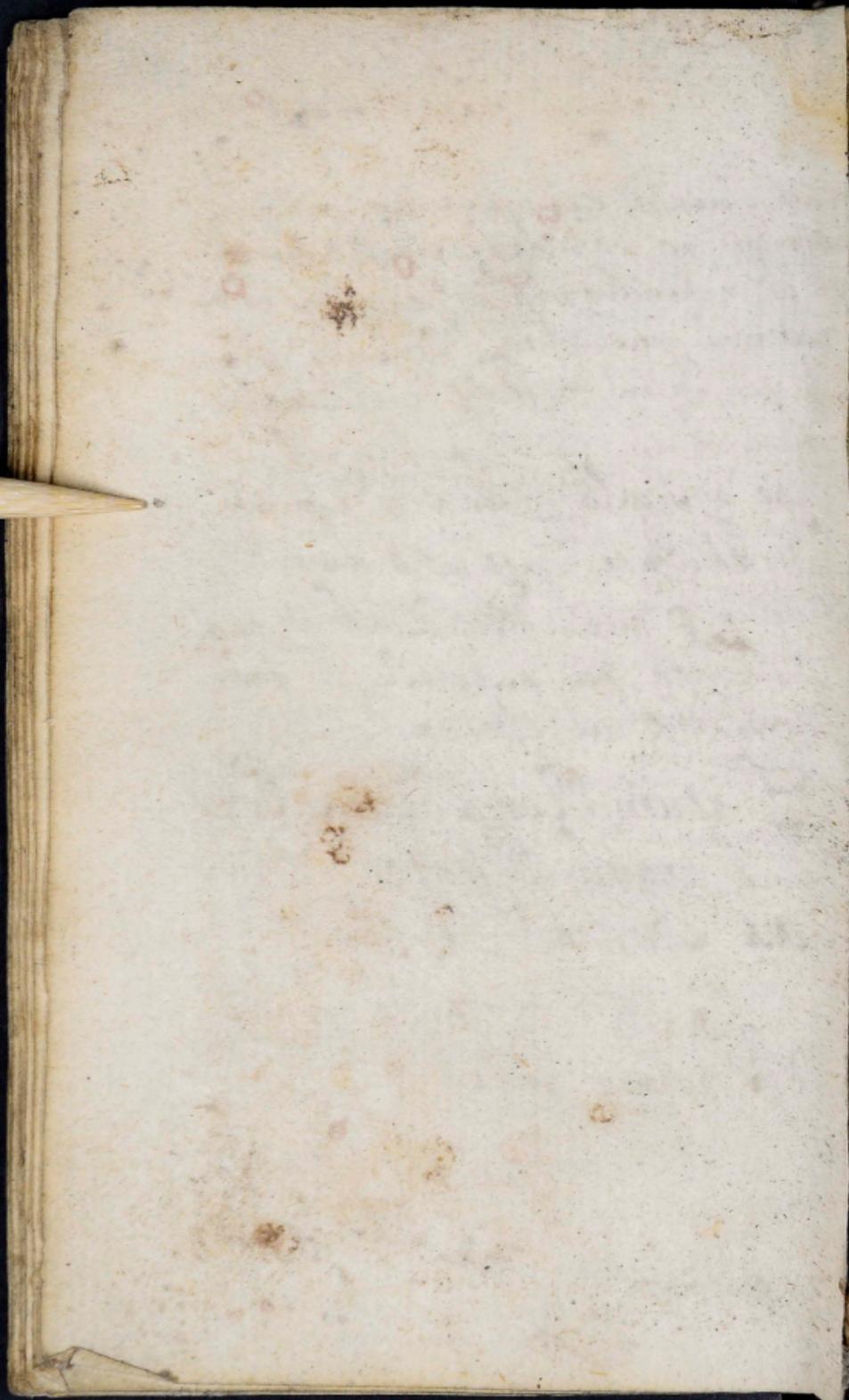
omniq; in eis et Singula Apostolica Au-
thoritate Tenore presentium affirmamus
et confirmamus ac illis p[ro]p[ri]e ac in-
violabilis Apostolicæ firmitatis rebus adij-
cimus, omnesq; et singulas tam iuris q[ua]m
facti et quocunq; alios defectus, si qui in
p[re]missis aut eor[um] aliquo quomodoli-
bet intuerentur. Supplemus, decernentes
modernos et p[ro] tempore existentes dicta
Religionis Præpositum et Clericos aliasq;
p[er]sonas ad plenam eor[um]dem Consuetu-
dinum observanciam, sicut illa eis conce-
runt tenent et obligatos existere, et fore,
ac ad id etiam sub Consensu p[re]missis cogi
et impelli p[otes]t, licet p[ro] quocunq; iudicibus,
Ordinariis et delegatis etiam causarum
Palatii Apostolici Auditores Iudicari et
definiri debere ac irrita et inane si
secus sup[er] his à quocunq; quavis aucto-

ritate scienter vel ignoranter contingit
 attentari non obstantibus constitutionibus
 et ordinationibus Apostolicis, ceterisque in
 contrarium quibuscumque. Volumus autem
 et presentium transcriptis etiam impressis
 manu alicuius Notarii publici subscriptis
 et sigillo pendente indignitate
 ecclesiastica constituta munitio,
 eadem et prorsus fides adhibeatur quod
 adhibetur ipsis presentibus si foret
 exhibitum vel offerendum.

Datum Romae apud S. Petrum
 sub annulo Piscatoris Die
 XI Ianuarij A. Christi
 MDCXXII Pontificatus
 Nri Anno Primo.

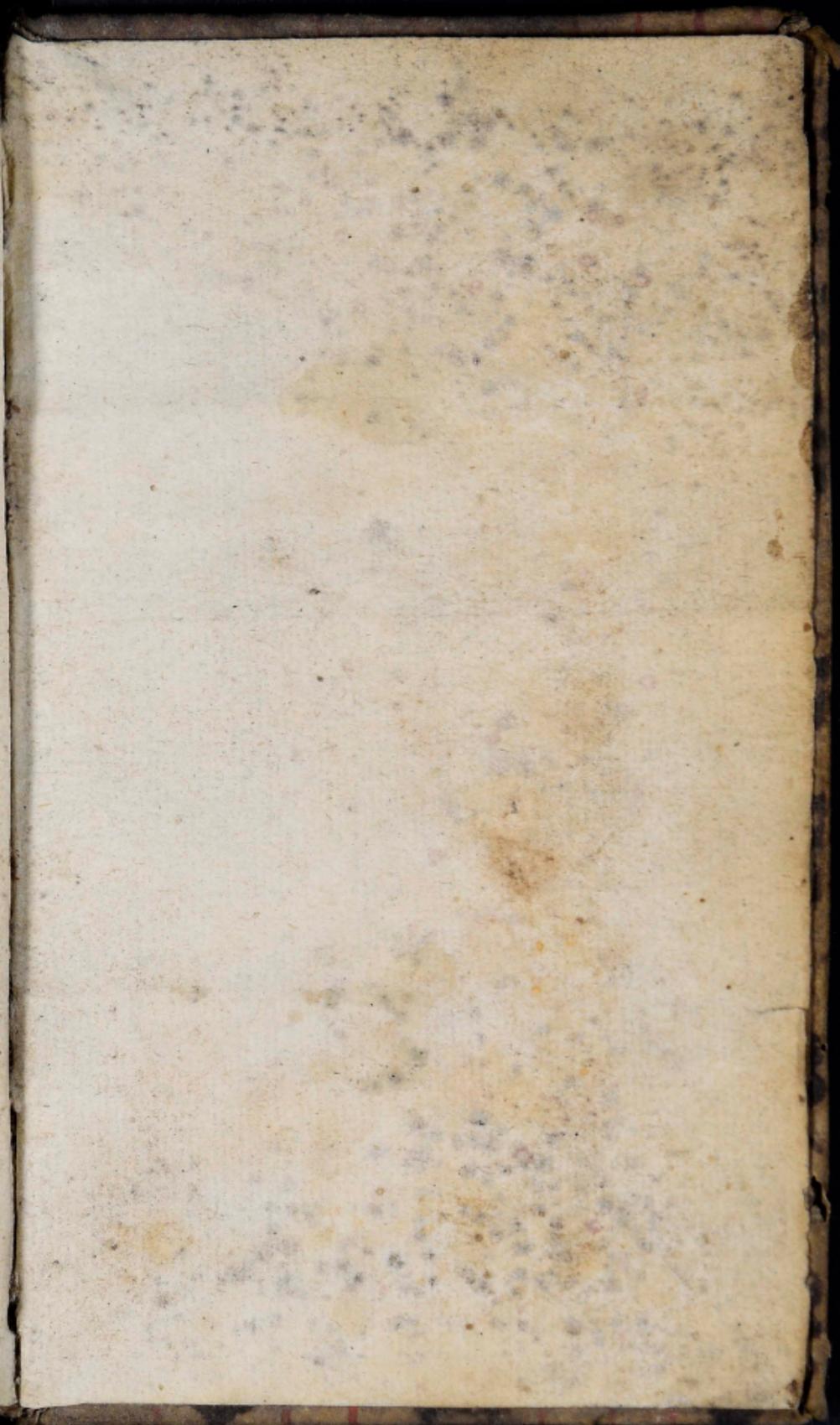
Scipio Cardinalis
 S. Susannae
 Locus sigilli

58

Z BIBLIOTEKI
SEMINARIUM
SANDOMIERSKIEGO

BIBLIOTEKA
Wyższego Seminarium Duchownego
w SANDOMIERZU

J 1547

et Ministri Locales alij ad Congregatō
 Vocati, quod eis tractanda ut debuit, rationem
 eandē dquod sentiat postquam diligenter oīa
 considerauerūt a Deo hīs commendaue
 rint, eorū oīū breuiter proponēt et postquam
 profuerint. Summa Sententia in medio relin
 quatur.

Dni admittendū erūt. Si tunc Ministri Oīes
 ea corporis Valitudine esset ut in pōtēt
 rebus ob. tractandis inter se pōtēt alij
 suo loco substituere, et sic sigillatim vob
 ob. conspectus put. jōn. parū vrbū fuit
 quod decreuit. Sicut hāc et in plena con
 gregatōe legab. Sicut etiam alij vrbū

